

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta filozofická

MMA v očích veřejnosti

Tomáš Pavlišta

Bakalářská práce

2020

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tomáš Pavlišta**
Osobní číslo: **H17054**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Téma práce: **MMA v očích veřejnosti**
Zadávací katedra: **Katedra sociální a kulturní antropologie**

Zásady pro vypracování

Tato bakalářská práce se zabývá pohledem veřejnosti na smíšené bojové umění neboli MMA (Mixed Martial Arts). V práci je také zakomponovaný monitoring názoru druhé strany, tedy zápasníků, trenérů a dalších kompetentních osob, kteří působí ve sféře smíšených bojových sportů. V této práci jsou také představeny poznatky důležité k pochopení pravidel fungování tohoto sportu. Praktická část je rozdělena na dvě části, přičemž první je o názoru zápasníků ohledně svého sportu a stereotypch, které o tomto sportu kolují. Rozebírá se zde také motivace zápasníků, proč se danému sportu věnují. Druhá část je věnována názoru veřejnosti na MMA.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Crudelli, C. 2011. Cesta bojovníka. Praha: Mladá fronta a.s.
Dimic, M. 2009. Mixed martial arts unleashed: mastering the most effective moves for victory. New York: The McGraw – Hill companies.
Forsyth, L. H., B. H. Marcus. 2010. Psychologie aktivního způsobu života: Motivace lidí k pohybovým aktivitám. Praha: Portál.
Grexa, J., M. Strachová. 2011. Dějiny sportu. Brno: Masarykova univerzita Brno.
Hendl, J. 2016. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál.
Pavelka, R., J. Stich. 2012. Vývoj bojových sportů. Praha: Univerzita Karlova v Praze.
Reguli, Z. 2005. Úpolové sporty: distanční studijní text. Brno: MU FSpS.
Sekot, A. 2008. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada.
Sekot, A. 2004. Sport a společnost. Brno: Paido.
Wacquant, L. 2006. Body & Soul. Oxford University Press Inc.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.**
Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2020**



L.S.

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 3. 2020

Tomáš Pavlišta

Poděkování:

Chtěl bych tímto poděkovat PhDr. Tomáši Boukalovi, Ph.D., za jeho ochotu a strávený čas při vedení mé bakalářské práce. Děkuji za předání mnoha cenných rad a připomínek, v neposlední řadě za možnosti častých konzultací. Obrovský dík patří také všem mým informantům jak z řad MMA zápasníků, kteří mně svými názory a zkušenostmi nastínili praktické fungování tohoto krásného sportu a všeho okolo něj, a také informantům z řad veřejnosti, kteří se mnou trávili dlouhé chvíle u vyčerpávajících rozhovorů.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá pohledem veřejnosti na smíšené bojové umění neboli MMA („Mixed Martial Arts“). V práci je také zakomponovaný monitoring názoru druhé strany, tedy zápasníků, trenérů a dalších kompetentních osob, působících ve sféře smíšených bojových sportů. Také vám představí poznatky důležité k pochopení pravidel fungování tohoto sportu. Praktická část je rozdělena na dvě části, přičemž první je o názoru zápasníků ohledně svého sportu a stereotypech, které o tomto sportu kolují. Rozebírá se zde také motivace zápasníků, proč se danému sportu věnují. Druhá část je věnována názoru veřejnosti na MMA.

Klíčová slova

MMA, motivace, názor veřejnosti

Title

Mixed Martial Arts in the public opinion

Annotation

This bachelor thesis deals with public view of mixed martial arts or MMA („Mixed Martial Arts“). The thesis also includes monitoring of the opinion of the other part, is fighters, coaches and other competent persons, who work in the sphere of mixed martial arts. First of all, I present to you the knowledge necessary the rules of this sport. In the practical part, which I divided into two parts, the first is about the opinion of fighters about their sport and the stereotypes that circulate about this sport. I also analyze the motivation of fighters why they are engaged in the sport. The second part is devoted to public opinion on this sport.

Keywords

MMA, motivation, public opinion

Obsah

Úvod	10
1 Metodologie	12
2 Základní vymezení pojmů	14
3 Smíšené bojové umění a jejich historie	15
3.1 Antika (Starověké Řecko a Řím)	15
3.2 Starověká Čína a Japonsko	15
3.3 Thajsko	16
3.4 Indie	16
3.5 Počátky smíšených bojových sportů	17
3.6 Pravidla MMA	18
3.7 Váhové kategorie.....	18
3.8 Systém rozhodování zápasu.....	19
3.9 Délka zápasu	20
3.10 Dějiště zápasu	20
3.11 Ochranné pomůcky.....	21
3.12 Terminologie v MMA	21
3.13 Přehled zakázaných technik.....	22
4 Motivace zápasníků k věnování se MMA	24
4.1 Dotazník SMS-28 o motivaci zápasníků („The Sport Motivation Scale“).....	25
4.2 Hodnocení z hlediska možností odpovědí	28
4.3 Pohled z hlediska hodnocení.....	33
4.4 Hodnocení z hlediska úrovní	34
5 Pohled veřejnosti na MMA.....	36
5.1 Strukturované rozhovory	36
5.2 Polostrukturované rozhovory.....	40
6 Metoda Focus groups	44
6.1 Shrnutí	46

7	Wacquantovo pojetí „usměrněného násilí“.....	48
7.1	Děti v MMA.....	48
7.1.1	Pohled informantů z řad zápasníků.....	48
7.1.2	Pohled informantů z řad veřejnosti.....	52
7.1.3	Shrnutí.....	53
7.2	Ženy v MMA.....	54
7.2.1	Názor informantů z řad zápasníků.....	54
7.2.2	Názory informantů z řad veřejnosti.....	55
7.2.3	Shrnutí.....	56
8	Všichni v bojových sportech hrají divadlo.....	57
8.1	Shrnutí.....	59
9	Jakou autoritou jsou zápasníci MMA ve společnosti.....	60
9.1	Shrnutí.....	61
10	Vztah rodiny zápasníka k jeho/jejímu provozování MMA.....	62
10.1	Pohled informantů z řad zápasníků.....	62
10.1.1	Shrnutí názorů informantů z řad zápasníků.....	64
10.2	Názor informantů z řad veřejnosti.....	64
10.2.1	Shrnutí informantů z řad veřejnosti.....	64
11	Dotazníková metoda.....	65
11.1	Shrnutí.....	65
12	Závěr.....	66
	Použitá literatura.....	70

Seznam obrázků

Obrázek 1 Chrám Shaolin.....	17
Obrázek 2 Oktagon.....	20
Obrázek 3 Ukázka techniky naskočeného kolena	22
Obrázek 4 Příklad zakázané techniky Eye poke	23
Obrázek 5 Děti trénující MMA	40
Obrázek 6 Karlos Vémola na focení pro sponzora	59
Obrázek 7 Attila Végh slavící po výhře v zápase století.....	61

Úvod

Téma smíšené bojové sporty v očích veřejnosti již napovídá, co bude předmětem zájmu této práce. Tento sport v posledních měsících a letech zaznamenal obrovský nárůst zájmu sportovních fanoušků, médií i ostatních, kteří tento sport mohou vnímat jako pouhý akt násilí. Právě různorodost pohledů na tento sport ve mně vzbudila zájem o toto téma. Jakýkoli člověk, tedy i ten, který bojové sporty nesleduje, musel být v poslední době svědkem informací o tomto sportu, ať už jde o médii diskutovaný zápas století, vyprodanou O2 arénu sportovním eventem nebo zápas populárních postav lokální hudební sféry. Lidé mohou tento sport ignorovat, sledovat jej s oblibou, nebo jej třeba také velmi ostře kritizovat. S tím souvisejí také stereotypy, které o tomto sportu vznikají. Tématem MMA se zabývalo v posledních letech mnoho prací, které se týkaly motivace zápasníků, pravidel či zdravotních stránek tohoto kontaktního sportu. Samotným monitoringem názoru veřejnosti o tento sport se však nezabývala práce žádná, alespoň jsem takovou nedokázal dohledat.

Ačkoli se již dle názvu práce dá soudit, že se zabývá názorem veřejnosti, což je nepochybně pravda, důležitým bodem je také názor samotných zápasníků. Proč se tomuto sportu věnují, jak reagovala jejich rodina a blízké okolí, když se dozvěděli, že daný informant začal s tímto sportem a spousty dalších otázek, které si zasluhují, aby se s nimi čtenář této práce seznámil a mohl si tak vytvořit ucelenější obraz o tomto sportu.

Rozhodl jsem se pro vytyčení několika témat, která mají ukotvení v teoretické části práce a která jsem také probral s informanty z řad veřejnosti, ale také z řad samotných zápasníků. Dalo by se říci, že právě rozhovory se zápasníky tvoří podstatnou a velmi důležitou část této práce, takže celá problematika bude podána ze dvou úhlů pohledu, teorie a živé praxe. Podle mého názoru se tak mohu přiblížit k vytvoření komplexního obrazu na toto zajímavé téma.

Na konci této práce bych chtěl získat odpovědi na otázky: Co stojí za takovým nárůstem zájmu o tento sport? Jakou měli informanti z řad zápasníků motivaci, začít s tímto sportem? Jaký panuje názor na trénování smíšených bojových sportů dětmi? Jak zareagovalo na zápasníky jejich blízké okolí, když se dozvěděli, že daní informanti začali s takto tvrdým kontaktním sportem? Jaký panuje názor na ženy v MMA? Jak velký vliv mají v této době sociální sítě, potažmo sebe prezentace celkově? A v konečném důsledku, jaký panuje názor u veřejnosti o tomto sportu?

Odpovědi na tyto otázky budu hledat formou rozhovorů, ať už strukturovaných či polostrukturovaných, dotazníků, a to jednak klasických, jednak speciálního dotazníku ke zjištění motivace zápasníků, The sport motivation scale (Blais et al. 1995). Další metodou, kterou ve svém výzkumu využiji, je metoda Focus group. K teoretickému ukotvení práce se inspiroji v dílech Aleše Sekota, Loica Wacquanta či Ervinga Goffmana.

1 Metodologie

MMA v očích veřejnosti. Při zpracovávání tohoto tématu jsem se rozhodl použít kvantitativní metodu dotazníkového šetření. Tímto způsobem bych rád zmapoval povědomí veřejnosti o existenci tohoto sportu. Dále bych rád provedl několik obsáhlejších polostrukturovaných a strukturovaných rozhovorů na téma bojové sporty (Hendl 2016). Další metodou použitou v mém výzkumu bude Focus groups. Bude velmi důležité, aby vzorek informantů pro rozhovory i dotazníky byl dostatečně široký a pestrý. Nyní bych rád uvedl některé z otázek pro respondenty zastupující názor veřejnosti v předpřipraveném dotazníku.

- 1) Už jste se setkal s pojmy MMA neboli smíšené bojové umění?
- 2) Pokud ano, sledujete nebo zajímáte se o daný sport?
- 3) Znáte někoho ze svého okolí, který provozuje daný sport?
- 4) Byl jste svědkem některých negativních stereotypů o MMA?

Dotazníkové šetření je vhodné pro získání povědomí veřejnosti o dané problematice, nicméně nás zajímá také názor druhé strany, zápasníků MMA a lidí v jejich okolí. V tomto případě jsem se rozhodl provést tři polostrukturované rozhovory zastupující profesionální MMA scénu. Zápasníky zastupující amatérské MMA jsem se rozhodl vyzpovídat formou strukturovaného rozhovoru a dotazníku. Rozhodl jsem se pro dotazníkovou metodu *The sport motivation scale* (neboli „SMS-28“), která slouží k určení motivace sportovců. Vznikla v roce 1995 za spolupráce autorů Luc G. Pelletier, Michelle Fortier, Robert J. Vallerand, Nathalie M. Briere, Kim M. Tuson a Marc R. Blais. U rozhovorů je pro mne důležité pokusit se o co největší a nejpestřejší vzorek informantů, což nás může přiblížit k jisté objektivitě tvrzení a názorů (Hendl 2016).

Zde bych rád uvedl některé předpřipravené otázky pro mé informanty:

- 1) Co vás přivedlo k MMA?
- 2) Jak vaše okolí zareagovalo při zjištění, že děláte takto rizikový sport?
- 3) Jaký vliv má podle vás psychika na výkon zápasníka?
- 4) Jakou pozici podle vás zaujímá MMA mezi ostatními sporty?

Rozhodl jsem se oslovit zápasníky jak na profesionální, tak i amatérské úrovni. Rozhovory byly polostrukturované. Mezi mé informanty zastupující názor profesionálních zápasníků patří Patrik Kincl, Ludovít Klein, Leo Brichta, Lukáš Dvořák, David Hošek, Andrej Kalašnik, Tomáš Kvapil a Nikoleta Domoráková, Sandra Mašková nebo také Ján Metyl, který se měl v uplynulém roce utkat s kontroverzním kulturistou, zápasníkem a podnikatelem Filipem Grznárem. Povedlo se mi také kontaktovat v oblasti MMA velmi známého trenéra

a bývalého zápasníka *vale-tuda* Dana Bartáka. Poté jsem se rozhodl porovnat teorie Ervinga Goffmana, Aleše Sekota a Loica Wacquanta, tedy jejich díla „Všichni hrajeme divadlo“, „Sociální problémy sportu“, „Sociologie sportu“ a „Body and Soul“, s odpověďmi informantů a pokusil se o srovnání s výše zmíněnými teoriemi či tezemi v nich obsaženými.

2 Základní vymezení pojmů

MMA neboli *Mixed Martial Arts* (ve volném překladu „smíšené bojové umění“). Smíšené bojové umění lze chápat jako sport využívající prvky z různých bojových sportů. Jedná se tedy o využití prvků postojových bojových sportů (box, kickbox, muay thai neboli thajský box, ...), bojových sportů s přechody na zem (judo, řecko-římský zápas) a bojových sportů odehrávajících se na zemi (brazilské jiu-jitsu) (Pavelka, Stich 2014).

Muay Boran (doslovným překladem „starodávny box“) je souhrnný název pro thajská bojová umění beze zbraně. V roce 1930 se tento sport svázal jistými pravidly, která postupem času vykrytalizovala do dnešního populárního bojového sportu Muay Thai (neboli thajský box) (Muay Boran 2015).

Cutmen je osoba, která je zodpovědná za prevenci a léčení fyzického poškození bojovníků, a to jak před zápasem, tak i v průběhu a v pauzách mezi jednotlivými koly. Dále má většinou na starosti také „tejpování“ zápasníků před zápasem a na některých turnajích provádí také předzápasovou kontrolu ochranných prvků a dbá, aby zápasník neměl rukavice napuštěné látkou, která by protivníkovi mohla způsobit nějaké problémy, a to jakéhokoli typu. Jedna z jeho dalších a důležitých činností při nástupu bojovníků do klece či ringu je pomazání tváře a obočí vazelínou. Jde o místa, kde je předpoklad, že by zde mohlo dojít k roztržení kůže (Pavelka, Stich 2014).

Octagon (Oktagon) je klec nebo ring, kde se odehrává boj a jež je přizpůsobená potřebám MMA. S tímto pojmem se poprvé setkáváme na prvním turnaji organizace UFC (Pavelka, Stich 2014).

Amotivace je extrémní mentální, fyzická pasivita a apatie nebo spíše bezcílnost. Je znám též jako amotivační syndrom.

Trash-talk je způsob komunikace, kdy se jeden svými výroky a prohlášeními snaží zasáhnout svého oponenta, a to především jeho psychiku, když doufá, že právě špatný psychický stav oponenta mu dopomůže k výhře. Používá se také, když se daný jedinec snaží na sebe upozornit, a to jak vůči veřejnosti, tak i jiným zápasníkům, a případně si tímto říci o zápas s osobou, na kterou je zpravidla trash-talk zaměřený (Pavelka, Stich 2014).

3 Smíšené bojové umění a jejich historie

Bojová umění se liší pravidly, geografii konkrétního sportu, výzbrojí nebo tím, kde se daný boj odehrává (Fojtík 2006). Ačkoli se téma této bakalářské práce týká MMA, je potřeba si představit zdánlivé předchůdce tohoto sportu, neboť je to sport stále velmi mladý a teprve se rozvíjí. Je tedy zřejmé, že inspirací mu byla bojová umění starší, s bohatší historií a možná také popularitou.

V tomto případě jsem se rozhodl pojmut předchůdce dnešního MMA geograficky, nikoliv časově, protože je jen velmi málo dohledatelných a přesných informací o vzniku těchto bojových umění.

3.1 Antika (Starověké Řecko a Řím)

Pankration. Šlo o velmi surový sport, který měl jen velmi málo pravidel a často končil i smrtí (Sommer 2003). Jedny z mála zakázaných technik byly útoky na pohlavní orgány a na úplném začátku tehdy ještě povolené techniky škrábání do očí a kousání. Ačkoli se boj odehrával především ve vzpřímeném postoji, mnohdy zápas končil smrtí zardoušením (technika škrcení, která je v dnešním MMA velmi často využívána) (Grexa, Strachová 2011).

Tento sport zahrnuje prvky *pygme* (antický pěstní zápas) a *palé* (antický zápas). Souboj končil pouze vzdáním se protivníka nebo jeho neschopností pokračovat v zápase. V roce 648 př. n. l. se tento sport stal olympijskou disciplínou (Dimic 2009).

3.2 Starověká Čína a Japonsko

Starověká Čína je kolébkou bojových umění na asijském kontinentu. Bojové umění v této části světa je chápáno různě (Fojtík 2006). Nejzákladnější dělení je umění se zbraní nebo bez ní, a jelikož tato práce je především o bojových uměních beze zbraně, budu se věnovat právě tomu. Ze starověké Číny se základy bojových umění postupně šířily do Japonska či na Korejský poloostrov (Tradiční Kung-fu 2012).

Zde se setkáváme s pojmem kung-fu. Toto označení nezahrnuje pouze bojová umění, ale jakékoli umění na tzv. „mistrovské úrovni“. Konkrétně bojové umění se v Číně nazývá wushu (což znamená vojenské umění sebeobrany). Wushu využívá znalosti proudění lidské energie v těle (znalost funkce lidského těla) a cvičení v podobě bojového umění, které nahrazuje nedostatek tělesné aktivity mnichů a dalších, kteří se danému umění učili (Tradiční Kung-fu 2012).

Místem, kde se wushu zrodilo, nebo ještě lépe, kde získalo svůj nynější význam, jsou buddhistické kláštery v Číně okolo roku 2698 př. n. l. (Tradiční kung-fu 2012).

Zde se buddhističtí mniši učili pozorováním zvířat a jejich pohybů (zejména při útoku či obraně). Za symboly se později určily symboly tygra, medvěda, opice, jelena a jestřába. Nicméně nemohu opomenout, dle mnichů hlavního iniciátora a autora tzv. „boje 18 rukou“ Lo Hana (Tradiční kung-fu 2012).

Bojová umění v Číně se později rozšířila z buddhistických klášterů do celé země a s tím souvisí i rozdílnosti bojových stylů (Tradiční Kung-fu 2012).

3.3 Thajsko

Historie bojových sportů v Thajsku je o něco málo mladší, než je tomu u regionálního souseda Číny. Nikdo přesně neví, kdy se bojové sporty v této oblasti začaly rozvíjet, ale jejich existence se zde datuje od dob dávných „Khmérů“ (Muay Boran 2015).

Starodávné bojové umění na území dnešního Thajska se nazývá „Muay Boran“. Pokud vám tento pojem není známý, třeba vám napoví název dnešního bojového sportu „Muay Thai“ (neboli thajský box), který postupem času vznikl z Muay Boran. Muay Thai je okleštění původního sportu od zakázaných technik. Dalo by se říci, že rozdíl mezi těmito typy téhož sportu je v pravidlech, díky kterým se vykristalizovala dnešní verze velmi populárního bojového sportu Muay Thai (Muay Boran 2015).

Muay Boran se v Thajsku regionálně lišil hlavně v soustředění se na určitý prvek boje. „Muay Jerng“ (oblast severního Thajska) je prvním druhem a specializovalo se na rychlost, zejména rychlost kopů. Dalším je „Muay Korat“ (oblast severozápadu Thajska), který se zaměřuje na sílu úderu. Technickou stránkou bojového umění se zabývá „Muay Lopburi“ (oblast středního Thajska). Doménou jižního Thajska je kvalitní postoj a také obrana „Muay Chaiya“ (Muay Boran 2015).

3.4 Indie

Podle mnohých je domovem nejstaršího bojového umění na světě právě Indie. „Kalaripayattu“ údajně založil *Parašuráma*, který byl šestým avatárem boha *Vishny*. Ve městě Kerala měly některé chrámy speciální školicí místnosti „kalari“. Právě v jedné z místních kalari se školil v bojových uměních princ *Bodhipatra* (později zvaný Bodhidharma). Později už jako buddhistický mnich doputoval do chrámu *Šao-lin* (chrám v provincii Che-nan v Číně), změnil místní pravidla a řád chrámu, který také obohatil o jemu

známé principy duševní meditace a základy bojového umění. Kalaripayatta zde čerpala znalosti o tajemstvích lidského těla, čímž se zdokonalovala (Kalaripayattu 2002).



Obrázek 1 Chrám Shaolin

Zdroj: Pro chlapy 2015

3.5 Počátky smíšených bojových sportů

Počátky smíšených bojových sportů nacházíme v Brazílii v bojovém sportu zvaném „Vale tudo“ (volný překlad z portugalského je „vše povoleno“). Tento druh boje byl k vidění poprvé v brazilských cirkusech (první polovina 20. st. n. l.). Později byl tento druh bojového umění k vidění, když se specialisté na jiu-jitsu rozhodli poměřit své síly s mistry jiných bojových sportů. Konkrétně šlo o rodinu Gracie, která položila základy brazilskému jiu-jitsu (Lima 1997). Rodinu Gracie proslavili především bratři Carlos a Hélio. Zejména Hélioovi synové, kteří se po vzoru svého otce a jeho rodiny vydali cestou učení se brazilskému jiu-jitsu, se později zasloužili o velké zpopularizování tohoto sportu (Lima 1997). Konkrétně šlo o „Gracieovskou výzvu“, jejímž smyslem bylo přemoci jednoho ze synů (přičemž odměna pro případného vítěze byla 100 000 dolarů) (Pavelka, Stich 2014).

Významným bodem na cestě k modernímu MMA byla kinematografie v období 70. let 20. st., zejména filmy věnující se bojovému umění v čele s Bruceem Lee velmi zpopularizovaly bojové umění u široké veřejnosti. Bruce Lee je některými dokonce považován za „otce MMA“ v originále „father of mixed martial arts“ (Crudelli 2011).

Moderní MMA, jak ho nyní známe, se datuje k začátku organizace „UFC“ neboli Ultimate Fighting Championship. Organizace UFC, jejímž rodištěm bylo Las Vegas (ve státu Nevada, USA), navazovala na principy Vale-tuda (Shield, Snowden 2010). Začátky organizace proto byly o porovnávání bojových stylů, nicméně později se zápasníci stávali komplexnějšími, zabývali se hned několika různými styly boje. Ačkoli sídlem UFC bylo Las Vegas ve státu Nevada, první turnaj se konal v Denveru 12. listopadu 1993 (ve federálním státu Colorado, USA). Turnaj ovládl Royce Gracie jako zástupce brazilského jiu-jitsu (Pavelka, Stich 2014).

3.6 Pravidla MMA

Pravidla MMA nejsou ustálená pro všechny organizace, protože některé mají, co se pravidel týče, svá specifika. Nicméně všeobecný trend pravidel a fungování organizací určuje organizace UFC (Pavelka, Stich 2014).

3.7 Váhové kategorie

Aby byly zápasy vyrovnané, zápasníci se rozdělují do „váhových kategorií“. Existují také kategorie ryze „ženské“ (MMAA 2012).

Mužské kategorie:

- 1) *Muší váha* (Flyweight) – 56,7 kg.
- 2) *Bantamová váha* (Bantamweight) – 61,2 kg.
- 3) *Pérová váha* (Featherweight) – 65,8 kg.
- 4) *Lehká váha* (Lightweight) – 70,3 kg.
- 5) *Velterová váha* (Welterweight) – 77,1 kg.
- 6) *Střední váha* (Middleweight) – 83,9 kg.
- 7) *Polotěžká váha* (Light Heavyweight) – 93 kg.
- 8) *Těžká váha* (Heavyweight) – 120,2 kg (MMAA 2012).

Ženské kategorie:

- 1) *Slámová váha* (Strawweight) – 52,2 kg.
- 2) *Muší váha* (Flyweight) – 56,7 kg.
- 3) *Bantamová váha* (Bantamweight) – 61,2 kg.
- 4) *Pérová váha* (Featherweight) – 65,8 kg (MMAA 2012).

3.8 Systém rozhodování zápasu

Zápas může být ukončen několika způsoby.

- 1) *KO* (Knockout) – úder na hlavu natolik silný, že soupeř už nemůže pokračovat v zápase.
- 2) *TKO* (Technický knockout) – rozhodčí zápasu posoudí poškození či pasivitu jednoho ze zápasníků jako neschopnost pokračovat v souboji.
- 3) *Submission* (Submise) – zápasník se díky pákám či škrcení dostane do pozice, kdy je protivník nucený zápas vzdát „odklepáním“, nebo bude uškrcen.
- 4) *Decision* (Rozhodnutí) – Po uplynutí času posledního kola zde záleží na tom, zda se všichni tři sudí shodnou na vítězi, v tom případě se jedná o *Unanimous decision*, pokud se dva shodnou na vítězi, jedná se o *Split decision*. a poslední možností je *Majority decision*, která je v případě, že dva sudí určí stejného vítěze a třetí určí remízu.
- 5) *Draw* (Remíza) – Po uplynutí času posledního kola, opět záleží na tom, zda se všichni tři sudí shodnou na remíze *unanimous draw*, nebo dva sudí se shodnou na remíze *majority draw*, případně poslední možností je *Split draw*, kdy všichni rozhodčí hlasují jinak neboli neshodně.
- 6) *Diskvalifikace* – při opakovaném porušení pravidel na jedné či oné straně
- 7) *Technická remíza* (technical draw) – při opakovaném porušení pravidel na obou stranách.
- 8) *Technické rozhodnutí* (technical decision) – v případě, že z nějakého důvodu už zápas nadále nemůže pokračovat nebo některá ze soupeřících stran, přičemž jde o technický problém.
- 9) *Bez rozhodnutí* (no decision) (Pavelka, Stich 2014).

Bodování zápasu je převzato z boxu a má několik kritérií, a sice aktivita, či pasivita zápasníka, efektivita a „damage“ (poškození plynoucí z daného úderu) úderů. Sudí mají k dispozici 10 bodů, přičemž bodový rozdíl zpravidla ukazuje dominanci zápasníka (s větším

počtem bodů). Pokud je zápas ohodnocen 10–10, jde o velmi vyrovnaný duel, pokud je hodnocení 10–9 pro jakoukoli stranu, tak je zřejmé, že vítězná strana byla očividně lepší, rozdíl 10–8 už napovídá veliký rozdíl ve výkonech obou soupeřů a hodnocení 10–7 značí naprostou dominanci vítěze (Pavelka, Stich 2014).

Na průběh zápasu dohlíží 3 sudí v bezprostřední blízkosti „oktagonu“ a bodují dané zápasníky, rozhodčí uvnitř oktagonu dohlíží na samotný průběh zápasu (Pavelka, Stich 2014).

3.9 Délka zápasu

Zápas se dělí na kola. Jednotlivá kola trvají 5 minut (na amatérské úrovni 3 minuty). Počet kol je určený organizátorem zápasu, nicméně bývá pravidlem, že klasický zápas trvá 3 kola, a zápas, ve kterém jde o titul, trvá 5 kol. V poslední době je už relativně běžné, že i zápasy, které nejsou o titul, jsou na 5 kol, jde především o atraktivitu zápasu a dohodu mezi zápasníky a organizátorem (Pavelka, Stich 2014).

3.10 Dějiště zápasu

Zde jsou nejdůležitější preference dané organizace, která daný zápas či turnaj zastřešuje. Ale bývá pravidlem, že MMA by se mělo konat pouze v „kleci“ nebo „ringu“. „Oktagon“ nebo také „klec“, jak se plocha pro MMA zápas nazývá, je zpravidla z boku oplocena a vespuďu je žíněnka, která má za úkol mírnit sílu nárazu. Ring, který je typický především pro boxerské zápasy, je žíněnka jako podklad a 4 rohy, mezi nimiž jsou natažena „lana“, a vše je pokryto materiálem, který tlumí sílu nárazu. Oktagon je při zápase rozdělený na modrý a červený roh, přičemž stejnou barvu mají i teipy zápasníka zastupující daný roh (Pavelka, Stich 2014).



Obrázek 2 Oktagon

Zdroj: Pavelka, Stich 2014

3.11 Ochranné pomůcky

V MMA se samozřejmě dbá na zdraví zápasníků, a proto jsou zde určité ochranné prvky, které mají za úkol ochránit bojovníka před trvalým zdravotním postižením. Jedná se o tyto prvky: chránič zubů, suspensor, bandáže (na rukou), rukavice (4–6uncové, 110–170g), oblečení (vhodné trenýrky). Dalším faktorem je vzhled bojovníka vedoucí k ohrožení zdraví, čímž jsou myšleny nadměrně dlouhé vousy a vlasy nebo velké množství maziva na nich. Tyto pomůcky kontrolují tzv. „cutmeni“, kteří tuto kontrolu provádí při vstupu zápasníka do klece či ringu (Pavelka, Stich 2014).

3.12 Terminologie v MMA

Základní pojmy pro páky a škrcení:

- 1) *Armbar* – při uchycení natažené ruky protivníka, jde o nasazení páky na loket.
- 2) *Rear Naked Choke* – pakliže se zápasník soupeři dostane do zad, může se z této pozice lehce dostat ke škrcení.
- 3) *Guilotine* – gilotina je škrcení nasazené soupeři, který stojí přímo proti vám.
- 4) *Kimura* – pokud vám soupeř ohne ruku v lokti, může vám nasadit páku na rameno.
- 5) *Kneebar* – je páka cílící na koleno.
- 6) *Triangle Choke* – je, pokud soupeři provedete škrcení nohama (MMA Gym 2020).

Pojmy pro strhy, porazy:

- 1) *Shoot* – pokud se aktivně vrhnete na soupeře s cílem dostat ho na zem.
- 2) *Sprawl* – efektivní obrana proti pokusu soupeře o takedown, kdy oběma nohama odskočíte a poté se položíte na soupeře.
- 3) *Double Leg Takedown* – chycení za obě nohy s následným strhem soupeře na zem.
- 4) *Single Leg Takedown* – chycení soupeře za jednu nohu s následným strhem soupeře na zem (MMA Gym 2020).

Pojmy pro boj na zemi:

- 1) *Guard* – je pozice, kdy ležíte na zádech a soupeře máte mezi nohama, dále se dělí na *Opened Guard* a *Half Guard*, rozdíl je v kvalitě posazení se do daného guardu.
- 2) *Mount* – pakliže se vám podaří sednout si na soupeře, díky své váze máte výhodu a čas na případné páky (MMA Gym 2020).

Pojmy pro různé typy kopů:

- 1) *Low Kick* – kop provedený obloukem do stehna.
- 2) *High Kick* – kop obloukem do hlavy.

- 3) *Front Kick* – čelní kop do hlavy nebo břicha.
- 4) *Side Kick* – kop vedený ze strany do nohy nebo pasu.
- 5) *Stomping Kick* – poslední dobou velmi často využívaný šlapák na nohu.
- 6) *Round Kick* – kop obloukem do pasu (MMA Gym 2020).
- 7) *Flying knee* – technika naskočení kolenem do soupeře ve snaze zranit jej.

Pojmy pro údery:

- 1) *Jab* – jde o přímý úder (tzv. „přímku“) z přední ruky.
- 2) *Elbow* – úder loktem.
- 3) *Cross* – přímý úder ze zadní ruky.
- 4) *Hook* – obloukový úder.
- 5) *Spinning Back Fist* – provedená otočka zakončená úderem zadní stranou pěsti (MMA Gym 2020).



Obrázek 3 Ukázka techniky naskočeného kolena

Zdroj: Šenk 2019

3.13 Přehled zakázaných technik

Zakázané techniky mohou vést ke ztrátě bodu nebo až k diskvalifikaci. Patří mezi ně hlavičky, tahání za vlasy, kousání, útoky prstů na oči, útoky na slabiny, údery na páteř a temeno hlavy (zadní část hlavy), lámání menších kloubů (prsty, zápěstí), strkání prstů do tělních dutin a ran, údery na ohryzek, drápání, štipání a škrábání, strhy za pomoci úderů

loktu, kolena do hlavy soupeře ležícího na zemi, kopy do hlavy soupeře ležícího na zemi, šlapáky na soupeře ležícího na zemi, kop patou na ledviny, vyhození soupeře mimo klec či ring, plivání na soupeře, držení se plotu nebo provazů (v ringu), útok na soupeře po skončení, nebo před začátkem kola, útok na soupeře, který je zrovna pod dohledem rozhodčího, ignorace pokynů rozhodčího, házení ručníku v průběhu kola, úmyslné vyhýbání se kontaktu se soupeřem (pasivita nebo případné úmyslné vyhození chráničů zubů atd.) (Pavelka, Stich 2014).



Obrázek 4 Příklad zakázané techniky Eye poke

Zdroj: Themushroomrock 2016

4 Motivace zápasníků k věnování se MMA

Právě faktor motivace zápasníků k provozování tohoto velmi náročného a nebezpečného sportu je pro tuto práci velmi důležitý. K jejímu zjištění jsem se rozhodl použít kombinaci kvalitativního výzkumu, rozhovorů (Hendl 2016) a kvantitativní formu šetření – dotazníky (Ochrana 2019). Pro tento případ je zde možnost využití metody dotazníkového šetření The sport motivation scale (SMS-28). Rozhodl jsem se, že při rozhovorech budu chtít, aby byla zastoupena profesionální scéna MMA, zatímco u dotazníku SMS-28 scéna amatérská.

Z profesionálních bojovníků jsem se pokusil kontaktovat 37 osob, ale rozhovor se mi podařilo uskutečnit pouze s jedním, Patrikem Kinclm. Několik dalších informantů se mi podařilo kontaktovat na Facebooku a pomocí strukturovaného rozhovoru jsem získal odpovědi na některé mé otázky. Jednou z těchto otázek bylo: „Jakou máte a měli jste motivaci, abyste začali provozovat MMA?“

„...Dostal jsem se třeba ke skateboardingu, snowboardingu, takže jsem chvíli dělal tohleto, ale chyběla mně přesně nějaká organizace a pak jsem se přes posilovnu dostal na nábor boxu a thajského boxu, což mně chvílku vydrželo, ale zase u toho mně chyběla ta komplexnost z té země, co jsem měl předtím (u juda). Tenkrát vlastně v Hradci vznikl klub, tenkrát vale-tudo se tomu říkalo, to byly vlastně ty začátky, toho MMA“ (Kincl 2019).

Z výše uvedené citace lze vnímat *motiv nedostatku*. Právě komplexnost, kterou je MMA proslulá, láká mnoho nových uchazečů o tento sport (Nakonečný 1996).

„...keď som mala 18, tak som sa chcela začať iba nejak hýbať, tak som začala s kiboxom a začiatkom minulého roka (2018), keď se u nás v gyne (SFG) otvoril skupinový tréning ženskej MMA, tak len pre zmenu som pridala aj to a dostalo ma to natolko, že som po pár mesiacoch začala zápasit“ (Domoráková 2019).

I v tomto případě lze hovořit o motivu nedostatku, konkrétně nedostatku pohybu. V některých případech mohou mít velký vliv na motivaci jedince i vnější stimuly. Například pokud vaše rodina či okolí je již tradičně sportovně založené, dá se očekávat, že motivace jedince v takovém prostředí je přizpůsobit se ostatním (Nakonečný 1996).

„...Jelikož jsem od dětství dělal judo, neměl jsem k bojovým sportům daleko. Ale judo nebylo to pravé ořechové, vždycky se mi líbil kick-box, tak jsem přešel v 13 na k1/muay-thai, a když už jsem měl základy z juda, tak jsem si řekl, proč to nezkombinovat a nezačít s MMA“ (Brichta 2019).

Se zajímavým důvodem, proč začít se smíšenými bojovými sporty, se nám svěřil Tomáš Kvapil. Tento stále ještě mladý zápasník je již na svůj věk velmi zkušený.

„Začal jsem v 15, což je zhruba 7 let zpátky. Začal jsem kvůli tomu, že jsem se chtěl naučit normálně prát v partě kluků, co jsme měli kamarády, tak jsem se vlastně v té partě chtěl naučit prát a bejt z nich v uvozovkách nejsilnější a to mě dotáhlo na MMA tréninky“ (Kvapil 2020).

Dalším názorem na toto téma nás obohatil také Andrej Kalašník.

„MMA je pro mě aktuálně největší hobby a taky přivýdělek. V budoucnu se chci tímto sportem živit“ (Kalašník 2020).

David Hošek uvádí, že motivací mu byly zážitky z dětství s jeho otcem.

„Začal jsem cca v 15 letech (11 let zpátky), sportoval jsem od malička, různé sporty, ale táta mě bral na galavečery boxu, takže se mi to vždycky líbilo, 9 let jsem dělal čistě box a potom jsem se dal na MMA“ (Hošek 2020).

Smíšené bojové sporty začaly být velmi populární v období 70. let 20. století, tedy v období, kdy kinematografie začala popularizovat bojové sporty, o což se zasloužil především Bruce Lee. Sám Bruce Lee je dokonce zakladatelem bojového umění „Jeet Kune Do“, to je bojové umění vycházející částečně z juda a šermu. Jeho základem jsou lineární, přímé a rychlé pohyby. Někteří jej dokonce označovali jako „otce MMA“. Bruce Lee si zakládal na efektivních a esteticky zajímavých kombinacích, přičemž inspirací mu byly všechny sporty a pohyby, kterých byl sám svědkem. Bruce Lee poté prohlásil: „Vstřebejte to, co je užitečné, a ignorujte, co užitečné není“ (Crudelli 2011).

Popularita Bruce Lee je zřejmě nezpochybnitelná. Mnohým byl také motivací, proč začít s bojovými sporty. „Za prvé chci podotknout, že jsem nezápasil až v MMA, ale ještě ve Vale-tudo. K bojovým sportům mě přivedly akční filmy“ (Barták 2019).

4.1 Dotazník SMS-28 o motivaci zápasníků („The Sport Motivation Scale“)

Tento dotazník má za úkol zkoumat úroveň motivace zápasníků. Původně byl v anglickém jazyce, nicméně na internetu jsou dnes již jeho vhodné překlady (Balon 2016). Dotazník obsahuje 28 otázek, které jsou rozděleny do 7 úrovní motivace, přičemž do každé úrovně spadají 4 otázky. Důležité je, aby informanti nevěděli o tomto rozdělení (aby nebyly zkresleny údaje). Pokud by totiž znali způsob sestavení dotazníku, mohlo by se stát, že by se mohli pokusit ovlivnit výsledek, byť by to bylo třeba částečně jen podvědomě.

Pro tento dotazník jsem oslovil 18 amatérských bojovníků, kteří za sebou povětšinou mají i ostrý zápas a MMA dělají minimálně 3 roky. Zvolil jsem formu zpráv na sociálních sítích (Instagram, Facebook) a odpovědi mně byly doručeny e-mailem. V rámci co možná největší pestrosti vzorku informantů jsem se rozhodl získat bojovníky, kteří pocházejí z různých krajů a jsou pokud možno v různých věkových kategoriích, přičemž jejich průměrný věk byl 29 let.

Dotazník začíná otázkou „Proč vlastně cvičíš MMA?“, poté, jak již bylo uvedeno výše, následuje 28 odpovědí, na něž informant reaguje hodnocením 1–7, přičemž číslo 1 znamená, že s danou otázkou absolutně nesouhlasí, a naopak číslo 7 je výrazem absolutního souhlasu. Čísla 2–6 potom následně stupňují hodnocení, čím více se blíží k jednomu, či druhému pólu.

Nyní bych rád uvedl úroveň motivací dle dotazníku SMS-28 a k tomu i dané odpovědi, na které poté budou informanti reagovat.

1) Amotivace

Tato úroveň motivace naznačuje, že u daného jedince dochází k naprosté demotivaci a ke ztrátě chuti dělat daný sport (v tomto případě k MMA). Existuje zde velký potenciál pro opuštění tohoto sportu daným jedincem.

Zde je základní otázka: „Proč cvičíš právě MMA?“ K této úrovni se vztahují odpovědi 3, 5, 19, 28.

3. Měl/a jsem vždy dobrý důvod ke sportování, ale teď se ptám sám/sama sebe, zda mám pokračovat.

5. Už ani nevím, mám dojem, že už nemůžu být v nějakém sportu úspěšný/á.

19. Už si dále nemyslím, že sport je pro mě to pravé.

28. Často si sám říkám: Nemůžu dosáhnout cílů, které jsem si sám/sama pro sebe vytyčil/a.

2) Vnější motivace „Vnější regulace“ – EM3

Tato úroveň se zabývá lidmi v okolí informanta, kteří na něj mohou mít velký vliv. I zde je základní otázkou: „Proč cvičíš právě MMA?“ V této úrovni jsou odpovědi 6, 10, 16, 22.

6. Protože mi sport dává možnost, aby si mě moji známí více vážili.

10. Prestiž být sportovec, atlet.

16. Protože lidé okolo mě si myslí, že je důležité zůstat fit a v kondici.

22. Abych ostatním ukázal/a, jak jsem dobrý/á ve sportech.

3) Vnější motivace „Vnější introjekce“ – EM2

Informant pátrá po motivaci, která ho přiměje, aby dokončil trénink. Taktéž v tomto případě je zde základní otázka: „Proč cvičíš právě MMA?“ V této úrovni jsou odpovědi 9, 14, 21, 26.

9. Protože je velmi nutné sportovat, aby se člověk udržel v kondici.

14. Musím dělat sport, abych se sám/sama, se sebou cítil/a dobře.

21. Pokud bych si nenašel/nenašla čas, cítil/a bych se špatně.

26. Protože musím pravidelně sportovat.

4) Vnější motivace „Vnější identifikace“ – EM1

V této úrovni informanta zajímá, co si o daném sportu myslí ostatní lidé, a jak na něj nahlízejí. Také v této úrovni je základní otázka: „Proč cvičíš právě MMA?“ Do této úrovně patří odpovědi 7, 11, 17, 24.

7. Dle mého názoru je to nejlepší způsob k poznávání nových lidí.

11. Je to nejlepší způsob, který si mohu zvolit, abych rozvinul/a moje další schopnosti, aspekty.

17. Je to dobrý způsob, jak se naučit mnohé věci, které mohou být užitečné i v dalších aspektech mého života.

24. Jelikož je to jeden z nejlepších způsobů, jak si udržet dobrý vztah s přáteli.

5) Vnitřní motivace „Něco prožít“ – IM3

V této úrovni motivace jde především o zážitky s daným sportem spojené, a to hlavně z estetického a smyslového prožití daného okamžiku. Rovněž zde je základní otázka: „Proč cvičíš právě MMA?“ V této úrovni jsou odpovědi 1, 13, 18, 25.

1. Pro pocit, který mám při vzrušujících zážitcích.

13. Pro vzrušení, které cítím, když se dané aktivitě oddám.

18. Pro ty emoce, které zažívám, když sportuji.

25. Protože mám rád/a pocit, když se totálně ponořím do dané aktivity.

6) Vnitřní motivace „Něčeho dosáhnout“ – IM2

Zde jde především o uspokojení a radost informanta, kterou mu poskytuje daná aktivita, a o to, překonávat sebe sama. Samozřejmě i zde je základní otázka: „Proč cvičíš právě MMA?“ Tato úroveň obsahuje odpovědi 8, 12, 15, 20.

8. Protože mám při tom velké osobní uspokojení, pakliže zvládnu nějakou složitou tréninkovou metodu, techniku.

12. Pro to, když cítím, že si zlepšuji své slabší stránky.

15. Pro uspokojení, které při zlepšování svých schopností zažívám.

20. Pro to, co cítím, když dělám nějaký složitý cvik, pohyb.

7) Vnitřní motivace „Něco vědět“ – IM1

Tato úroveň nám říká, že sportovec dělá danou aktivitu hlavně pro své osobní potěšení, které získává při tréninku nových věcí, metod, technik. I zde je samozřejmě hlavní otázkou: „Proč cvičíš právě MMA?“ V této úrovni jsou odpovědi 2, 4, 23, 27.

2. Protože rád/a tento sport poznávám do větší hloubky.

4. K potěšení při objevování nových tréninkových technik.

23. Pro ten pocit, kdy se učím novým technikám, které jsem nikdy předtím nezkoušel/a.

27. Pro to, když objevuji nové výkonnostní strategie.

4.2 Hodnocení z hlediska možností odpovědí

Základní otázkou je: „Proč cvičíš právě MMA?“, přičemž následuje 28 možností odpovědí, u nichž informanti uvádějí hodnoty, se kterými se ztotožňují vzhledem k typu dané odpovědi. Ze získaných hodnot zde uvedu číselný průměr (zaokrouhlený), se kterým budu operovat při vysvětlení významu této hodnoty v tomto dotazníku.

1) Pro pocit, který mám při vzrušujících zážitcích.

Zde se naši informanti svým hodnocením dostali v průměru na hodnotu 6, což můžeme přeložit jako neochvějný souhlas s tímto tvrzením. Vyplývá to částečně i z rozhovorů s informanty. U této odpovědi jde o vnitřní motivaci.

2) Protože rád/a tento sport poznávám do větší hloubky.

U tohoto tvrzení jsme se dostali na průměrnou hodnotu 5, kterou informanti uvedli ve svém hodnocení. Je zde předpoklad, že zápasníci, kteří tento sport dělají déle, mají tendenci ho poznávat do větší hloubky.

3) Měl/a jsem vždy dobrý důvod ke sportování, ale teď se ptám sám/sama sebe, zda mám pokračovat.

V tomto bodu je průměrné hodnocení informantů 2. Z rozhovorů povětšinou vyplývalo, že tento sport je relativně dosti časově náročný a není lehké ho zkombinovat s jinými povinnostmi. Nicméně je alespoň u těchto informantů zřejmé, že s tímto výrokem nesouhlasí a že míra amotivace by u nich měla být nízká.

4) K potěšení při objevování nových tréninkových technik.

V tomto daném případě informanti hodnotili průměrem 5. Je tedy patrné, že s tímto bodem souhlasí.

5) Už ani nevím, mám dojem, že už nemůžu být v nějakém sportu úspěšný/á.

Zde informanti hodnotili průměrným hodnocením 1. Je tedy zřejmé, že míra amotivace by u nich mohla být velmi nízká.

6) Protože mi sport dává možnost, aby si mě mí známí více vážili.

U tohoto bodu dosáhli informanti svým hodnocením průměru 4. Je tedy zřejmé, že sami si nejsou jistí, zda s tím souhlasí či ne. Nemůžeme tedy jasně říci, jak velkou roli v tomto sportu hraje vnější motivace.

7) Dle mého názoru je to nejlepší způsob k poznávání nových lidí.

V tomto bodu, který se týká vnější motivace, se moji informanti rozhodli hodnotit průměrnou známkou 6. Je tedy zřejmé, že rozhodně souhlasí s daným tvrzením. Z rozhovorů, které jsem uskutečnil, jsem se rovněž dozvěděl, že MMA může být plodným podhoubím pro nová přátelství, kdy se například kolegové z gymu scházejí i mimo tréninky a tráví spolu velké penzum času.

8) Protože mám přítom velké osobní uspokojení, pakliže zvládnou nějakou složitou tréninkovou metodu, techniku.

U tohoto bodu informanti hodnotili průměrnou známkou 5. Jde tedy o souhlas s daným tvrzením, a můžeme tedy předpokládat, že pro informanty je důležitá vnitřní motivace.

9) Protože je velmi nutné sportovat, aby se člověk udržel v kondici.

Zde jde o motivaci vnější. Informanti hodnotili průměrnou známkou 6, tedy neochvějný souhlas.

10) Prestiž být sportovec, atlet.

Tento bod spadá pod vnější motivaci. Informanti ohodnotili průměrnou známkou 4. Nejsou si tedy jistí, zda souhlasí, nebo ne. Z rozhovorů, které jsem uskutečnil v rámci tvorby této práce, jsem se několikrát setkal s tím, že minimálně v okolí bojovníků jsou sportovci vnímáni lépe nežli nespportovci.

11) Je to nejlepší způsob, který si mohu zvolit, abych rozvinul/a své další schopnosti či aspekty.

Zde se setkáváme při hodnocení informantů s průměrnou známkou 3, tedy informanti s tímto tvrzením příliš nesouhlasí. Tento bod spadá pod vnější motivaci.

12) Pro to, když cítím, že si zlepšuji své slabší stránky.

V tomto případě se informanti vyjádřili průměrnou známkou 6, takže plně souhlasí s daným tvrzením. Jde tedy o vnitřní motivaci, kdy se daný informant – sportovec snaží něčeho dosáhnout kvůli vlastním pohnutkám a cílům. Tento bod odpovídá i výsledkům z rozhovorů s informanty, které jsem v rámci této práce prováděl.

13) Pro vzrušení, které cítím, když se dané aktivitě oddám.

I nyní informanti hodnotili průměrnou známkou 6, tedy s daným tvrzením plně souhlasí. Jde o vnitřní motivaci.

14) Musím dělat sport, abych se sám/sama se sebou cítil/a dobře.

Zde informanti hodnotili průměrnou známkou 3, tedy spíše s daným tvrzením nesouhlasí. Jedná se o vnější motivaci, kdy se informant – sportovec sám před sebou snaží obhájit důvod, proč se oné aktivitě věnuje, věnoval.

15) Pro uspokojení, které při zlepšování svých schopností zažívám.

Informanti hodnotili průměrnou známkou 7, jde tedy o naprostý souhlas daným tvrzením. Tento bod souvisí s vnitřní motivací, kdy se informant – sportovec snaží něčeho dosáhnout.

16) Protože lidé okolo mě si myslí, že je důležité zůstat fit a v kondici.

Tento bod informanti ohodnotili průměrnou známkou 2, tedy jasný nesouhlas s daným tvrzením. Výrok se zaměřuje na vnější motivaci a je formulován tak, aby zjistil, jak velký vliv má na informanta jeho okolí, zejména lidé pohybující se v jeho nejbližším okolí.

17) Je to dobrý způsob, jak se naučit mnohé věci, které mohou být užitečné i v dalších aspektech mého života.

Zde informanti souhlasí a hodnotí průměrnou známkou 5. Jde o vnější motivaci, kdy informantům záleží na tom, jak se na jejich činy či chování dívá jejich blízké okolí a jak je za ně hodnotí.

18) Pro ty emoce, které zažívám, když sportuji.

Tento bod informanti hodnotí průměrnou známkou 6, tedy jasný souhlas. Jedná se o vnitřní motivaci, kdy daný informant provozuje danou aktivitu kvůli zkušenostem z předchozího zážitku, přičemž jej to naplňuje žádoucími kladnými emocemi.

19) Už si dále nemyslím, že sport je pro mě to pravé.

V tomto případě informanti hodnotili průměrnou známkou 1, je tedy zřejmé, že s tímto výrokem absolutně nesouhlasí. Tento bod spadá pod amotivaci, kdy informanti – sportovci ztrácí chuť (nebo také motivaci) v této aktivitě pokračovat dále.

20) Pro to, co cítím, když dělám nějaký složitý cvik, pohyb.

U tohoto bodu informanti hodnotili průměrnou známkou 4, z toho vyplývá, že si nejsou jistí, zda souhlasí, nebo nesouhlasí. Jde o motivaci vnitřní, nicméně z rozhovorů je zřejmé, že informanti při tréninku spíše cítí únavu než hrdost z úspěšně podařeného cviku, tedy pokusu o něj, a ona hrdost přichází až po tréninku, což dle nich plně nesouvisí s tímto bodem.

21) Pokud bych si nenašel/nenašla čas, cítil/a bych se špatně.

Tento bod se informanti rozhodli ohodnotit průměrnou známkou 5, tedy zřejmým souhlasem s daným tvrzením. Jde o vnější motivaci, kdy se snaží najít důvod, proč se tomuto sportu dále věnovat a obětovat mu svůj volný čas.

22) Abych ostatním ukázal/a, jak jsem dobrý/á ve sportech.

Zde se informanti rozhodli ohodnotit průměrnou známkou 5, kdy i sami v rozhovorech přiznávají, že to samozřejmě je jeden z těch faktorů, proč onen sport trénují. Jak je již zřejmé dle známky 5, informanti s tímto výrokem souhlasí. Jedná se o vnější motivaci.

23) Pro ten pocit, kdy se učím novým technikám, které jsem nikdy předtím nezkoušel/a.

V tomto bodu informanti naprosto souhlasí, což dokazuje průměrné ohodnocení 7. Jde o vnitřní motivaci, kdy máte potřebu sám sobě dokazovat, že jste schopný i takto tvrdého sportu, z čehož plynou příjemné pocity.

24) Jelikož je to jeden z nejlepších způsobů, jak si udržet dobrý vztah s přáteli.

U tohoto bodu se většina informantů shodla, že s daným tvrzením nesouhlasí a ohodnotila jej průměrnou známkou 1. Jde o motivaci vnější.

25) Protože mám rád/a pocit, když se totálně ponořím do dané aktivity.

Toto tvrzení si od informantů vysloužilo průměrné hodnocení 3, což znamená, že s ním nesouhlasí. Jedná se o vnitřní motivaci.

26) Protože musím pravidelně sportovat.

Jedná se o motivaci vnější, kdy sami informátoři si hledají důvod, motivaci, proč v tomto sportu pokračovat dál. Informanti hodnotili průměrnou známkou 5, což znamená, že souhlasí.

27) Pro to, když objevuji nové výkonnostní strategie.

V tomto bodu informanti plně souhlasí a průměrné hodnocení je 7. Jde o vnitřní motivaci, která nutí informanty – sportovce neustále hledat a překonávat svoje limity.

28) Často si sám/sama říkám: Nemůžu dosáhnout cílů, které jsem si sám/sama pro sebe vytyčil/a.

Zde se projevila určitá nedůvěra informantů ve své vlastní schopnosti, a proto tento bod spadající pod amotivaci hodnotili hodnocením 5.

4.3 Pohled z hlediska hodnocení

Z hlediska odpovědí si uvedeme vždy průměrové hodnoty a k nim odpovědi, které tohoto hodnocení dosáhly.

Hodnocení 7 – absolutní souhlas

Tohoto hodnocení dosáhly odpovědi 15, 23, 27, přičemž 15. odpověď je v úrovni vnitřní motivace (IM2), 23. odpověď je také v úrovni vnitřní motivace (IM1) stejně jako 27. odpověď.

Hodnocení 6 – souhlas

Při tomto hodnocení se můžeme bavit o odpovědích 1, 7, 9, 12, 13, 18. Do úrovně vnitřní motivace (IM3) spadají odpovědi 1, 13, 18, do úrovně vnitřní motivace (IM2) spadá odpověď 12, do úrovně vnější motivace (EM1) patří odpověď 7 a do úrovně vnější motivace (EM2) spadá odpověď 9.

Hodnocení 5 – spíše souhlas

Této hodnoty dosáhly odpovědi 2, 4, 8, 17, 21, 22, 26 a 28. Odpovědi 2 a 4 spadají do úrovně vnitřní motivace (IM1), odpovědi 21 a 26 do úrovně vnější motivace (EM2), odpověď 8 do úrovně vnitřní motivace (IM2), odpověď 17 do úrovně vnější motivace (EM1) a odpověď 22 do úrovně vnější motivace (EM2).

Hodnocení 4 – informátor si není jistý

K hodnocení 4 patří odpovědi 6 a 10, vnější motivace (EM3) a odpověď 20, vnitřní motivace (IM2).

Hodnocení 3 – spíše nesouhlas

K tomuto hodnocení spadají odpovědi 11, 14 a 25. Odpověď 11 je vnější motivace (EM1), odpověď 14 vnější motivace (EM2) a odpověď 25 vnitřní motivace (IM3).

Hodnocení 2 – nesouhlas

Při tomto hodnocení jsou zde označovány odpovědi 3 a 16, přičemž odpověď 3 patří k amotivaci a odpověď 16 k vnější motivaci (EM3).

Hodnocení 1 – absolutní nesouhlas

S touto hodnotou se setkáváme u odpovědí 5, 19 a 24. Odpovědi 5 a 19 spadají do amotivace a odpověď 24 do vnější motivace (EM1).

4.4 Hodnocení z hlediska úrovní

Nyní bych tento dotazník rád rozebral z hlediska úrovní, kdy každá z jednotlivých úrovní má své průměrné hodnocení, a sice nezaokrouhlené, dále u každé uvedu odpověď s nejvyšším hodnocením.

Amotivace

Tato úroveň má průměrné hodnocení 2,25, je tedy zřejmé, že informanti s odpověďmi v ní obsaženými nesouhlasí. Můžeme tedy prohlásit, že tento vzorek informantů nepodléhá ztrátě motivace a chuti k tomuto sportu. Odpovědí s nejvyšším hodnocením, s níž informanti nejvíce souhlasí, je odpověď 28: „Často si sám říkám: Nemůžu dosáhnout cílů, které jsem si sám pro sebe vytyčil.“

Vnější motivace „Vnější regulace“ – EM3

U této úrovně se setkáváme s průměrným hodnocením 3,75, informanti tedy váhají, nicméně jsou blíže spíše k nesouhlasu s danými tvrzeními, odpověďmi. Nejvyšší hodnocení získala odpověď či tvrzení 22: „Abych ostatním ukázal, jak jsem dobrý ve sportech.“

Vnější motivace „Vnější identifikace“ – EM1

S touto úrovní hodnocení našich informantů dosáhlo rovněž čísla 3,75, z čehož plyne, že váhají, nicméně jsou trochu blíže nesouhlasu s danou odpovědí, tvrzením. S nejvyšším hodnocením je zde odpověď, tvrzení 7: „Dle mého názoru je to nejlepší způsob k poznávání nových lidí.“

Vnější motivace „Vnější introjekce“ – EM2

V této úrovni se hodnocení informantů váže k hodnotě 4,75, z toho plyne, že váhají, nicméně spíše souhlasí. Nejvyšší hodnocení je u odpovědi, tvrzení 9: „Protože je velmi nutné sportovat, aby se člověk udržel v kondici.“

Vnitřní motivace „Něco prožít“ – IM3

Tato úroveň má průměrné hodnocení 5,25, informanti tedy souhlasí. Odpovědi, tvrzení 1 a 13 mají shodně průměrné hodnocení 6. Tvrzení 1: „Pro pocit, který mám při vzrušujících zážitcích.“ / Tvrzení 13: „Pro vzrušení, které cítím, když se dané aktivitě oddám.“

Vnitřní motivace „Něčeho dosáhnout“ – IM2

Průměrná hodnota, kterou určili informanti, je 5,5. Nejlépe vyhodnotili odpověď, tvrzení 15, a to průměrnou známkou 7, což je absolutní souhlas: „Pro uspokojení, které při zlepšování svých schopností zažívám.“

Vnitřní motivace „Něco vědět“ – IM1

U této úrovně se setkáváme s hodnocením informantů v hodnotě 6, tedy souhlas s danými odpověďmi a tvrzeními. Nejvyšší hodnocení mají odpovědi, tvrzení, 23, 27: „Pro ten pocit, když se učím novým technikám, které jsem nikdy předtím nezkoušel“, „Pro to, když objevuji nové výkonnostní strategie“.

Shrnutí

Je tedy zřejmé, že nejzastoupenější motivací u našich informantů je motivace vnitřní, kdy se vyjádřili, že v tomto sportu je pro ně důležité, aby dokázali poznat své hranice a posouvat je neustále dál. Naopak amotivace je nejméně zastoupena, ačkoli se i tak alespoň v malé míře u našich informantů projevila (Blais et al. 1995).

5 Pohled veřejnosti na MMA

Rozhodl jsem se uchopit toto téma tak, že jsem si jej rozdělil dle otázek do jednotlivých segmentů, kde budu rozebírat odpovědi z rozhovorů.

5.1 Strukturované rozhovory

Nyní bych rád uvedl otázky a odpovědi z předpřipravených strukturovaných rozhovorů. Tohoto druhu rozhovorů se zúčastnilo 37 informantů, přičemž se jednalo o 16 žen a 21 mužů. Věkové rozmezí informantů bylo 17–74 let, průměrný věk byl 33 let.

Kdy a kde jste se poprvé doslechl/a o MMA?

Zde byla drtivá většina odpovědí shodná. Primární zdroj informací zde plní média, a sice média internetová, případně televizní. Pro ilustraci bych rád uvedl příklady odpovědi informátorů.

„Asi před 6 lety, z televize. Asi Nova.“

„Cca okolo roku 2014, díky hře UFC na PS4.“

„Tak pět let zpátky, v televizi.“

„Poprvé jsem se doslechl o MMA od bratránka, který tím byl poblázněný, a je to zhruba před 5 lety.“

„Bylo to na učilišti, když jeden ze spolužáků trénoval MMA.“

„Mám pocit, že z médií. Nejspíše ze Seznamu.“

„Zhruba před 2 lety na idnes.cz.“

„Kamarád mně před rokem ukazoval video na Youtube.“

„Myslím, že na isport se psalo o Vémolaj, ale nevím, kdy, asi před pár lety, no.“

Jsou zde i odpovědi typu „MMA? Co to je? To je, jak se perou?“ a další, které jsou v mém šetření zastoupeny jen výjimečně, a proto jsem je zde neuvedl.

Sledujete tento sport? Pokud ano, aktivně, či pasivně?

Zde největší část informantů tvrdila, že MMA sledují, nicméně spíše pasivně, a především médií zpopularizované zápasy. Nicméně je zřejmé, že u starších generací je sledovanost MMA prakticky nulová.

„Asi jen nějaké zápasy, takže pasivně.“

„Sleduji aktivně.“

„Sleduji maximálně Oktagon (organizaci Oktagon MMA).“

„Sleduji tento sport, ale spíš pasivně.“

„Ano, pasivně. Spíš jen ty hlavní zápasy.“

„Ano, některé zápasy. Například na Youtube, nebo když je tu spojitost s některými osobnostmi, které sleduji. Pokud například uveřejní kousek zápasu na svém blogu či Instagramu a facebooku.“

„Od zápasu Kincla s Vémolou sleduji aktivně.“

„Spíše zajímavé zápasy.“

„Sleduji všechny turnaje, pokud je to na televizi nebo PPV.“

„Ne, vždyť se tam jen perou.“

„V žádném případě to nechci vidět...“

„Je to sport primitivů a nechci se toho účastnit, byť jen v této pasivně neangažované verzi.“

Byl/a jste svědkem některých stereotypů o MMA?

Zde bych informanty rozdělil dle věkového spektra, protože odpovědi jsou úměrné narůstajícímu věku. Zatímco mladší generace téměř nezaznamenala žádné negativní, ale ani pozitivní stereotypy o MMA, tak u starší generace jde zejména o negativní stereotypy. Uvedme si některé příklady z obou těchto táborů.

„Veřejností je vnímán dost často negativně, zejména díky vystupování některých fighterů na veřejnosti.“

„Já si myslím, že není moc lidí, kteří by měli nějaký racionální důvod, proč s MMA nezačít.“

„Tady v Čechách se vždy bude něco hejtovat a klamat o tom.“

„Nejsem si toho vědom.“

„Říkalo se, že je to sport pro tupce a ignoranty, ale teď je to najednou cool.“

„Lidé, kteří mají potřebu se ventilovat tímto způsobem, tak nejsou úplně normální.“

„Banda agresivních hovad.“

„Je to sport primitivů...“

„Je to surový sport, kde jsou lidé plní anabolik a dalších podpůrných látek...“

Jaký máte názor na tento sport?

I v tomto případě si troufnu říci, že se pomyslná miska vah mezi pozitivními a negativními názory přesouvá stejně s věkem informantů, kteří mi poskytují svůj náhled na danou problematiku. Proto bych názory informantů rád rozdělil do několika kategorií.

Pozitivní

„Je hodně na vzestupu a popularitou by mohl nahradit na olympiádě box.“

„Úžasný sport. Podle mě fyzicky i psychicky dost možná nejnáročnější sport vůbec.“

„Osobně se mi tento sport líbí. Celkově obdivuji bojové sporty, natož smíšené bojové umění.“

„Já si lidí, kteří tento sport praktikují, velmi vážím. Je těžké vyjít ze své komfortní zóny, což je nezbytně nutné k jakémukoli úspěchu a respektu mezi veřejností. Je to hodně respektu a uznání.“

„Opravdoví atleti, respekt jim.“

„Ženy na to letí.“

„Mají za sebou hodně práce a ještě víc před sebou, fandím jim.“

Spíše pozitivní

„Kladný. Jen nemusím ženské zápasy, k ženám se to prostě nehodí.“

„Je to těžké popsat. Nefandím boji, nicméně mají mé uznání za tu tvrdou práci při tréninku.“

„Myslím, že jsou i lepší sporty, ale raději toto, než nic.“

„Buďme rádi, že naše děti mají alespoň nějaký koníček a pohyb.“

„Pro ženy, které končí v práci pozdě a jdou samotné z práce, je to jednoduchá možnost, jak se ubránit.“

Spíše negativní

„Nevím, zda tomu říkat sport. Nicméně jde o tělesnou aktivitu a ta je v naší zemi téměř zapovězená.“

„Jestli mám říci, zda mám názor pozitivní nebo negativní, tak volím druhou možnost, a to z důvodu, že nemohu s klidným srdcem říci možnost první.“

„Buďme kreativní, vymysleme lepší možnost, jak našim dětem dopřát pohyb.“

„Svoje dítě bych to dělat nenechal, ale pro dospělé je to možnost jako jakýkoli jiný sport.“

Negativní

„Nezajímám se o něj, přijde mi primitivní.“

„Pakliže bude veřejnost považovat násilí za běžné a sledovat jej a přitom se bavit, pak jsme vážně v krizi.“

„Mně to určitě nepříjde normální.“

„A pak se divíme, že jsou lidé na ulici k sobě tací, jací jsou.“

„Bojím se pouštět své děti poblíž dětí, kteří se tomuto věnují..., určitě s tím nesouhlasím.“

„Je to jen způsob, jak se dostat k rvačce a to je pro narušený lidi asi fajn.“

Je podle vás vhodné, aby děti začínaly s tímto sportem již v raném věku?

Mladší vrstva informantů má zde převážně pozitivní názor na zapojení dětí a mladistvých do tréninků MMA, u starší generace se názor pozvolna přelévá k opačné straně. Proto si zde uvedme příklady z obou „táborů“.

„Ano, ale spíše pouze v rámci protahování těla, bez úderů, např. boj na zemi.“

„To je otázka..., těžko říci. To musí ti trenéři a rodiče poznat na těch dětech, jestli jsou dostatečně psychicky vyrovnané, aby to používaly pouze k obraně a na trénincích a nikoli někde jinde, kdy by mohly někomu uškodit. Člověk, který dělá tento sport, by se měl umět v reálném životě ohlídat a otázka, jestli toho je například 13leté dítě schopné.“

„Moc nevím, jak probíhají tréninky malých dětí. Zda nedochází k moc velké námaze na kosti, zejména páteře, a k celkovému již brzkému opotřebení těla, které může být pro malé děti rizikové, ale podle mě téměř každý sport je vhodný pro děti. Napomáhá fyzickému i duševnímu rozvoji, což se v dnešní době málokdy stává“

„To záleží na rodičích, ale znám spoustu jiných způsobů, jak by se děti mohly hýbat.“

„Rozhodně, pokud budou pod dohledem někoho, kdo je vede správným směrem.“

„Ano, pokud to použijí jen k obraně, tak proč ne?“

„Děti ještě nemají tak rozvinutou mysl a vyspělou psychiku, aby mohly unést takovou moc, kterou s sebou schopnosti získané z tréninků MMA nesou.“



Obrázek 5 Děti trénující MMA

Zdroj: Kam s dětmi 2012

5.2 Polostrukturované rozhovory

Nyní bych se rád věnoval polostrukturovaným rozhovorům a informacím, které nám v nich moji informanti poskytují. Pro delší polostrukturovaný rozhovor jsem si vybral 3 informanty, přičemž jsou zde zastoupeni muži i ženy a věk informantů je rovněž rozmanitý od 24–50 let. Z těchto rozhovorů vyberu společné body pro všechny 3 rozhovory.

První informant je muž, 50 let, pochází z malé vesnice Předhradí u Skutče, Chrudimsko. Druhý je také muž, 24 let, pochází z Holetína poblíž města Hlinsko. Třetí informátor je žena, 33 let a pochází z města Pardubice.

Kdy a kde jste se poprvé setkal/a s MMA?

Dva ze tří informantů zde uvedli, že prvotní střet s MMA proběhl díky médiím. Televize a internet má v této době velký dosah, nicméně, čím jdeme dál do minulosti, tím méně se média věnovala MMA, také se s tím zmenšoval dosah tohoto sportu na veřejnost. Informanty pro větší přehlednost označím IF (informant) 1–3.

(IF1) „To už si nejsem úplně jistej, ale řekl bych, že na Nově, ve zprávách se tam něco řešilo a pak na to došla řeč v práci...“

(IF2) „Můj přítel mi jednou ukázal nějaké video, tam byl zrovna zápas pod organizací UFC na Youtube a mně se líbilo, že dva hezouni mají takovou sílu, že umí s tím druhým hodit pomalu několik metrů a přitom to v jejich provedení vypadá jako brnkačka. Od té doby se snažím relativně aktivně sledovat jak UFC, tak domácí scénu. Smutné je, že přítel se kvůli tomu na to přestal koukat...“

(IF3) „No, já to slyšel poprvé od tebe a potom jsem to ještě několikrát zahlédl v televizních novinách, jak je ta rubrika, „Borec na konec“ a od té doby to sleduji...“

Jak je již z výše uvedených citací zřejmé, tak i v těchto rozhovorech se u této otázky setkáváme se zdrojem v podobě médií. V této době, kdy je internet prakticky samozřejmostí pro většinu populace, a to samé televize, pro organizace je to nezanedbatelný zdroj příjmů. V případě stránky Youtube, kdy z reklam a ze zhlédnutí můžou jít vydělané částky i do řádu desetitisíců a statisíců nebo televizních stanic, které jsou ochotny dát za „televizní práva“ i miliony, je tedy zjevný motiv, když opomineme samotný princip reklamy, proč je nyní tak jednoduché a dostupné vidět zápasy, zápasníky, potažmo celé turnaje.

Jaký byl váš pohled na tento sport před vaším a po vašem prvním setkání se s ním?

Zde můžeme navázat na otázku první. U těchto informantů se velmi lišily. Je zjevné, že v tom může mít jistou roli i věk informátora a doba, ve které daní informátoři vyrůstali. Oproti očekáváním a stereotypům se zde smazal rozdíl v pohlaví.

(IF1) „Já to bral tak, že je to sport pro nasypance, kteří mají mindráky a potřebujou si to léčit rvačkou...“

(IF3) „Nijak si nejsem vědom, že bych na to měl názor, ale pokud ano, tak určitě ne špatný. Však je to těžký a nebezpečný sport a to já respektuji“

(IF2) „Furt jsem slyšela od lidí kolem sebe, že to je banda „suchopárků“, kteří na nic jiného nemají. Netroufla bych si to zopakovat..., určitě ne nyní.“

Na příkladu těchto informantů je vidět zjevná změna názoru s rostoucím tokem informací o tomto sportu v médiích i mezi veřejností. Při osobní zkušenosti je u těchto informantů tato změna ještě více umocněna.

(IF3) „Člověk musí respektovat ostatní, tedy pokud si to zaslouží, a o tom, ani potom, že oni si to zaslouží opravdu.“

(IF1) „Zaslouží si pochvalu, jako...fakt borci.“

(IF2) „Já to obdivuji. Sama vím, jak je těžké se probudit a zajít do posilky, a to ani zdaleka netrénuji tolik, co oni.“

Byl/a jste svědkem některých stereotypů o MMA?

Zde se prokázala teze a dost možná fakt, že starší člověk má více zážitků a zkušeností, což se může projevit i v kontaktu s různými stereotypy na všelijaká témata.

(IF3): „Určitě. Bojové sporty snad mimo boxu neměly a nemají (zatím) dobrou pověst a s naší českou náturou je jasný, že na každý úspěch i neúspěch se tak jako tak snese mnoho kritiky, pomluv a zadá to vznik mnoha stereotypů. Kecy typu: „MMA je pro vymaštěný surovce.“, „Plešouni, co mají potřebu se jen rvát...“, „Je to jen aktivita pro nigramoty, nikoli sport.“, „Pokud neumíte jiný sporty a nemáte holku, tak se můžete alespoň prát.“

(IF1): „Nemám ani ten pocit. Možná něco, ale nevěnoval jsem tomu nějak pozornost.“

(IF2): „Tak to je složitý..., já to asi ani neznala...nebo takhle, nevěděla jsem, že se to pořádá některak organizovaně... Až pak od přítele a jeho kamarádů jsem cosi slyšela, ale moc sem si toho nevšímal.“

Jak se díváte na problematiku, kdy i také malé děti dělají takto tvrdý a nebezpečný sport?

(IF1): „Já osobně nevím. Na jednu stranu je to sport a to je určitě lepší než nedělat nic. Na druhou stranu je otázka, zda to ty děti budou používat opravdu jen k obraně, a nikoliv k útoku...“

(IF3): „Když jsou ti trenéři fundovaní, tak proč ne?“

(IF2): „Nelíbí se mi to. Až budou starší, tak ať si dělají, co chtějí, ale takhle ještě jako děti, to mi nepřipadá jako dobrý nápad.“

Co podle vás stojí za tak velkým přílivem zájmu veřejnosti i médií o MMA?

(IF3): „Je to kontaktní, rychlý, zajímavý sport. Když mohl být pro lidi zajímavý box, tak může být i MMA, ale je to o tom, zda na sebe ten sport upozorní zajímavými nebo zajímavou podívanou.“

(IF1): „No, já si myslím, že lidi se rádi dívají, jak se někdo rve a je to přitom plný akce, a ne žádná lehárna na venkovské rvačce. A výkony zápasníků a zajímavé akce, tak to lidi zajímá no.“

(IF2): „Je to prostě úžasný sport, kde je všechno opravdu, a nejen jako, a chlapi jsou chlapi.“

Vnímáte ve svém okolí spíše negativní, či pozitivní názory na MMA?

(IF3): „Asi spíš pozitivní. Samozřejmě, vždy se najde někdo, komu se to nelíbí, kdo s tím nesouhlasí, ale to je tak u všeho.“

(IF2): „Nijak to nesleduju. Ale s lidmi, se kterými se o tom bavím, tak mají kladný vztah.“

(IF1): „Podle mě je to tak 50 na 50.“

6 Metoda Focus groups

Další metodou, kterou jsem využil ve svém výzkumu, je metoda Focus group, kdy jsem pozval skupinu (6) lidí, kteří diskutují na určité téma (MMA), a já sloužím pouze jako jakýsi moderátor, který případně předhazuje další otázky a body k „rozebrání“

Mojí skupinou jsou v tomto případě 4 muži a 2 ženy, přičemž prostředí tohoto skupinového rozhovoru byla místní hospoda, kde dle mého je komfortní prostředí, ve kterém se informanti dokáží zbavit studu či zábran k otevření se „jakékoli“ debatě. Věkové rozmezí informantů je 28–52 let.

Poté, co jsem odstartoval diskuzi otázkou „**Kdy a kde jste se poprvé setkali s MMA?**“, se spustila „vášnivá“ debata a diskuze plynula spontánně k další otázce (viz Odstavec níže). Z uvedených citací jsem vybral pouze ty, které mohou rozhovor posunout dále nebo se týkají MMA.

Pro větší přehlednost jsem informanty označil jako IF (Informátor) 1–6.

- IF1 – muž, 33 let.
- IF2 – žena, 29 let.
- IF3 – muž, 52 let.
- IF4 – muž, 49 let.
- IF5 – žena, 47 let.
- IF6 – muž, 28 let.

(IF1): „Já jsem o tom slyšel poprvé ve zprávách, jak je borec na konec.“

(IF2): „Však jsi to beztak ani nepamatuješ.“

(IF1): „Pamatuji. Byl to Karlos (Karlos Vémola), jak dostal.“

(IF3): „Vždyť je to blbost. Když už je pádnej důvod pro to, abych se šel rvát, tak ti nějaký pravidla stejně nepomůžou.“

(IF4): „Zrovna ty jsi pravidla stejně žádný neznal. Známe své lidi...“

(IF5): „Mně se teda nelíbí, že někdo vydělá tím, že se pere.“

(IF6): „Musíte to ale brát tak, že oni si to fakt vydřou. Na rozdíl od některých dalších...“

(IF2): „A normální lidi si to snad nevydřou?“

(IF6): „Tak to ale musíš brát, že někdo se nadře trochu víc...“

(IF4): „Jinak řečeno, MMA je furt náročnější jak fotbal nebo tenis a takové, takže o čem se tu bavíme?“

(IF1): „A ty jsi snad dělal něco z toho, že posuzuješ?“

A ostatní jste se setkali s MMA kde? Média, nebo jste byli na některém zápase přímo?

(IF2): „Já od přítele tady vedle.“

(IF3): „No, z internetu, jsem to tam někde viděl...“

(IF6): „Přesně tak. Na Youtube je toho plno.“

(IF2): „Tak, teď mně řekněte, kdo z vás by měl „koule“ na to, aby do toho šel, chlapci...“

(IF3): „To nemáme zapotřebí...“

(IF6): „Já bych se hlavně takhle ani neptal, když ani pořádně nevíš, o co tam jde. To musíš trénovat od mala, aby měl člověk šanci se to trochu naučit. Jsou to různé sporty a potřebuješ umět všechny. Jo jasný..., nemusíš je umět dokonale, ale i ty základy chvíli zaberou. Zkus si to nejdřív promyslet, než nás tady začneš pepřit.“

(IF2): „Takže, až dáš své dítě na trénink, tak má oproti vám šanci větší, jo?“

(IF5): „Však má Lucka pravdu. Takovejhle sport..., na to se musíš narodit, kdyby to mohl dělat každý, tak by to nebylo tak zajímavý.“

(IF4): „Já pár zápasu viděl tady, v televizi. Bylo to zajímavý docela, ale některý zápasy jsou fakt přehnaný. To tam nutně potřebují přes 10 zápasů? Nebylo by lepší mít jich 5, ale kvalitních?“

(IF6): „Tak někde se ti mladí musí oklepat.“

Poté se diskuze přesunula k jinému tématu než MMA. Rozhodl jsem se, že v rámci toho, aby se při diskuzi informanti cítili komfortněji, nebudu znovu téma MMA zmiňovat a počkám, zda se sami k tématu vrátí.

K tématu MMA se naše diskuzní skupina dostala opět zhruba po hodině. Volně vyplynulo, že úvodní otázka byla: **„Co byl podle vás mezník, kdy se popularita MMA zvedla nejen u veřejnosti, ale i médií?“**

(IF5): „Tak to bylo kvůli Vémolaj, ne?“

(IF6): „Asi jo. Však když přišel zpátky z ciziny a měl zápas s tím ..., jo, s knížetem, tak to mělo docela hype...“

(IF4): „Tak otázka, když ty to sleduješ, jestli se to dá brát jako nějaký boom už tehdy, já o tom třeba slyšel až po té hlášce „Lvi žerou první“, co to bylo v televizi...“

(IF2): „Já bych řekla, že řešit se to mezi normálníma lidma začlo, až když byl ten zápas století, nebo když měl být...“

(IF5): „To je neuvěřitelný..., zase to tu je samej odborník na sporty (smích)...“

(IF6): „Taky je otázka, co se bere jako boom..., já bych se klidně nebál říci, že to je dost spojený s tím oktagonem a tím moderátorem, teď mi vypadlo jméno...“

(IF2): „Myslíš Novotného? Z trosečnicků? Ten to asi zvedl, no.“

(IF5): „To je docela sympoš. Jako věřím, že on tomu jenom pomůže.“

(IF1): „Občas má ale zajímavý názory ..., ale poslouchat se dá a s tím modelkovským obličejem se to asi líbí i ženským, takže proč ne? Je fakt, že tomu sportu rozumí, pokud tedy nekomentuje Baník, to už je jiná písnička...“

(IF6): „Tak určitě tomu rozumí víc jak ty... On to dělá dlouho, a navíc spolupracuje s tím Slovákem a ten to pěkně obalí do hezkýho videa a máš to.“

(IF3): „Ty videa jsou pěkný, to je pravda. Mě to třeba baví, se na to občas na internetu podívat. Jen nekoukám na holky, to je prostě mimo...“

(IF2): „Mně řekni jediný důvod, proč by to holky nemohly dělat taky?“

(IF6): „Tak ženský MMA v poslední době není špatný, se tu klidně podívej...“

(IF2): „Sám vidíš, že se prát uměj, tak co tu kecáš?“

(IF5): „Já si teda nejsem úplně jistá, jestli se my ženský musíme účastnit všeho..., ale oddělovat nás furt, že něco nemůžem a tak, to je ubohost.“

(IF3): „Chlapci dělaj balet, Babiš vyhrál volby a ženský se perou o možnost prát se..., to je doba tohle...“

(IF2): „Však když je holka lesba a dělá takovej sport, tak vám to nevadí ne? Ale pokud je hezká, tak se hned všichni po*****.“

(IF6): „Kam jsme se to dostali ... Tohle není o sportu už tohle...“

6.1 Shrnutí

Z dosavadních informací lze vyvodit, že veřejnost vnímá MMA jako velmi tvrdý sport, který může provozovat pouze člověk, který je dostatečně silově a mentálně připraven a vzhledem k tomu, že to jsou hodnoty, které naše společnost uznává za kladné a vhodné, tak jsou MMA zápasníci i přes zřejmou nechuť k takto tvrdému sportu, velmi respektovaní a uznávaní. Z dalších probraných témat, jako je ženské MMA, tak informanti se neshodli a dalo by se říci, že spíš nemají dostatečně jasný názor na to, zda to považují za vhodné, nebo ne.

Dalším probraným a velice důležitým tématem je vliv médií na tento sport. Jak již jste si mohli přečíst v přepsaném rozhovoru výše, drtivá většina informantů se s tímto sportem setkala díky médiím, a to jak televizním, tak díky internetu a dalším. Velký vliv má také názor reflektovaný v médiích o MMA.

Dalším bodem, který navazuje na bod ohledně médií, je přítomnost a vliv promotéra, spolumajitele a spoluzakladatele Ondřeje Novotného, který díky tomu, že je jeho tvář známá z televize, udělal už jen svojí přítomností tomuto sportu velkou reklamu.

7 Wacquantovo pojetí „usměrněného násilí“

Wacquant se ve svém díle *Body & Soul* snaží uchopit problematiku násilí v černošském „hyperghettu“ v Chicagu. Zároveň poukazuje na spojitost stavu dané čtvrti s její kulturou, která v ní často plodí nežádoucí chování zainteresovaných občanů (Wacquant 2006).

V této práci se pokusím nastínit spojitosti mezi Wacquantovým dílem *Body & Soul* a obavami ze strany veřejnosti ohledně MMA, respektive toho, zda mají mladí trénovat takto tvrdý sport. Zejména kapitola „The street and the ring“ se zabývá vztahem mezi ulicí a boxerskou tělocvičnou, tedy druhem násilí, které se zde vyskytuje. Poukazuje na fakt, že násilí v tělocvičně je odlišné především svojí disciplínou a kodifikovaností, tedy tzv. „pěstováním násilí“, které je v okleštěné a řízené formě prospěšné. Zde bych rád poukázal právě na onu disciplínu, která v tělocvičně panuje a musí panovat, která může být pro dané jedince prospěšná a také na to, že tělocvična je svým způsobem tvůrce jisté nové komunity nebo spíše „komuny“, protože se zde shlukují lidé, kteří svým způsobem chtějí uniknout realitě ulice. Wacquant zde v této souvislosti mluví o „škole morálky“. Vznikají zde nová přátelství a okruh lidí, kteří vás podrží v případných nesnázích. Mluvíme zde také o hodnotách, které v dětech chceme pěstovat a podporovat (Wacquant 2006).

Dalším bodem, který Wacquant ve svém díle rozebírá, je, že box stejně jako jiné bojové sporty, tedy i MMA, jsou stále chápány spíše jako sporty maskulinní. Svým pohledem se probírá životními zkušenostmi, kde ženy mají povolen vstup do tělocvičny, pouze pokud to neovlivní trénink, a to jen na omezenou dobu a nesmí to být pravidlem. Zde narážíme na další bod, který bych ve své práci rád zohlednil, ženy v MMA. Jaký názor mají naši informanti na ženy v MMA, se pokusím zjistit v následujících rozhovorech (Wacquant 2006).

7.1 Děti v MMA

7.1.1 Pohled informantů z řad zápasníků

Jako první bych zde uvedl příklady názorů zápasníků smíšených bojových sportů, kteří se v první části zabývají problematikou dětí v MMA, zda je to pro ně vhodné ze zdravotní a mentální stránky. V druhé části informanti probírají téma ženského MMA.

Svou představu o tom, zda je MMA také sportem pro děti a dospívající, má Nikoleta Domoráková. „Hlavním pozitivem je už len to, že je to šport. Akýkoľvek šport, o ktorý majú ľudia, či už v nižšom, alebo vyššom veku záujem je super. Každý by sa mal hýbať, akokoľvek. MMA je v tom super, že je to komplexný šport, kedy si človek zvýši silu, kondičku, naučí

sa niečo z každého bojového športu...Je to veľmi všestranné. Nikto nehovorí, že každý musí byť aktívny zápasník, ale aj ako hobby to má obrovský prínos, pre mladých aj tým, že sa naučia určitej disciplíne a ak majú normálneho trénera (nie je tréner ako tréner), tak pochopia, že bitka nepatrí von na ulicu a ak sa chcú s niekym pobiť, nech to robia v telocvični pod dohľadom trénera alebo nech sa ukážu v zápase“ (Domoráková 2019).

Zajímavý názor na tuto problematiku má také Tomáš Kvapil, ktorý se tomuto športu venuje již od 15 let, přičemž nyní je mu 22 let, takže na svůj věk je relativně zkušeným zápasníkem. „Myslím si, že určitě je vhodný, aby děti sportovaly, ať už jakékoli sport. MMA si myslím, že pro děti ze začátku je hodně náročný, myslím si že MMA vyloženě pro děti není vhodný, spíš pro děti, z kterých bysme chtěli mít jednu zápasníky, tak pro ně, jim bych doporučil třeba tréninky zápasu a nebo třeba juda, to si myslím, že pro děti je mnohem lepší, protože MMA je na ten brzký věk poměrně složitý sport“ (Kvapil 2020).

V další otázce se Tomáš Kvapil zabývá problematikou, co tento sport může dětem v takto mladém věku dát a čím jim může naopak uškodit. „Pokud se bavíme o dětech, tak pozitivního, tak jako asi každé jiné sport, myslím si, že od ostatních sportů to těm dětem může předat určitě takovou tu soutěživost a tu dravost, protože někoho porazit v tom zápase je úplně něco jiného, než někoho porazit ve fotbale, kde hrajete 10 na 10, prostě dětem to dá takovou tu zdravou hladovost po tom vítězství, to si myslím, že může dát bojový sporty dětem mnohem víc než jiný, než třeba plavání. A abych nemluvil jenom o pozitivních věcech, tak negativní samozřejmě jsou zranění a myslím si, že v hodně ojedinělých případech se může stát, že to ty děti budou zneužívat mezi svými vrstevníky, ale říkám, to si myslím, že to musí být hodně ojedinělý, protože většina lidí, co takhle sportuje, tak nemá pak potřebu to přenášet do normálního života“ (Kvapil 2020).

Zajímavým pohledem na dané téma, nás obohatil také další informant David Hošek. „Určitě, je to super pro děti, aby se hýbaly, sportovaly a neseděly u počítačů, každopádně, trénink by měl být určitě přizpůsobený podle jejich věku, různé běhání, kotouly, gymnastické věci atd., a co se týče toho boje, tak postupně a rozhodně ne nějak nesmyslně se mlátit, ideální trénink by měl být hlavně udělán ve formě hry“ (Hošek 2020).

Co pozitivního, případně negativního jim to může dát?

„Určitě jak jsem psal, nebudou sedět u počítačů, nebudou mít problém s obezitou, budou mít fyzickou a celkově se cítit super, budou mít určitou motivaci, která je bude tahat dál od dnešních problémů dětí, a to jsou cigarety, alkohol atd.“ (Hošek 2020).

Dalším informantem, který se k danému tématu vyjádří, je Andrej Kalašnik. Zaobírá se tím, zda je dětské tělo připraveno na zátěž, která je ve smíšených bojových sportech čeká. Zde bych zmínil dílo „Základní úpoly, úpolové sporty a umění“, kde se rozebírá míra zátěže u různých úpolových technik. Jak autoři Fojtík s Michalovem, tak informant Andrej Kalašnik se shodují, že úpolové sporty mají na tělo menší požadavky a je na něj kladena menší zátěž, než je tomu ve smíšených bojových sportech, proto by mohly být úpolové sporty pro děti v tomto směru vhodnější (Fojtík, Michalov 1996).

„Dle mého názoru ne. Dětské tělo není připraveno na zátěž a problémy, které MMA s sebou nese. Dle mého v tomto věku je lepší začít s jinými úpolovými nebo bojovými sporty a poté přejít na MMA“ (Kalašnik 2020).

Co pozitivního, případně negativního jim to může dát?

„Negativní: zranění, ztráta motivace ve starším věku. Pozitivní: základy, které pak můžou použít v ostatních sportech, samostatnost, respekt k autoritám“ (Kalašnik 2020).

Zajímavý pohled na tuto problematiku má také Lukáš Dvořák.

„To je nejvíce na dítěti, zda ho to bude bavit, a dále samozřejmě na rodičích, dovolit to musí oni. Já osobně si myslím, že MMA je králem všech bojových sportů, protože bojovník musí být opravdu komplexní, a to nejen v bojových sportech, ale obecně sportovně. Dítě, které MMA trénuje, se rozvíjí všestranně, a proto je to pro něj vhodné“ (Dvořák 2020).

Co pozitivního, případně negativního jim to podle Vás může dát?

„Pozitivního: sportovní všestrannost, sebevědomí, zábavu, náplň volného času, kondici.

Negativního: úrazy jako ve všech jiných sportech“ (Dvořák 2020).

Svým názorem k tomuto tématu přispěl také Ján Metyl, který jako boxer a začínající MMA zápasník má už jistou představu o stavu MMA minimálně v okolí Humenného na Slovensku, odkud pochází.

„Určite by to nebolo zle, hlavne aby mali disciplínu, nejake kondicne a gymnasticke věci...“ (Metyl 2020).

Co pozitivního, případně negativního jim to může dát?

„...pozitivne věci pro ne...v tomto sporte musí nájsť každý sam za sebe, hlavne disciplína a odriekanie“ (Metyl 2020).

Se zajímavým pohledem na danou problematiku se nám svěřila také další informantka, Sandra Mašková.

„Co je raný věk? Podle mě je pro děti nevhodná jakákoli specializovaná příprava. Děti by měly začínat s pohybovou přípravou jako takovou. A později cílit na sporty, které je budou bavit. V tréninku dětí je alfou omegou trenér. Trénink a tréninkovou zátěž je třeba uzpůsobit věku trénovaných dětí. V dětech je primárně třeba vytvořit pozitivní přístup ke sportu všeobecně a nepřetěžovat je“ (Mašková 2020).

Názorem na toto téma nás obohatil také Ludovít Klein.

„MMA je široký pojem, ale určité je dobře, kde děti začnou chodit na tréninky a naučią sa základne veci, gymnastiku, kopec nových pohybov, zahraju sa na tréningu a zároveň si vybuduju v sebe disciplínu, čo je veľmi dôležité“ (Klein 2020).

Dalším informantem, který se k dané problematice vyjádřil, byl Patrik Kincl. Nejdříve reagoval na otázku: **Chtěl byste se vyjádřit vůči stereotypům a tvrzením, která kolují mezi veřejností, že tento sport nabádá malé děti, které jej trénují, k agresivitě a celkově je to velmi špatná volba mezi sporty pro malé děti?**

„To jsou lidi, který k tomu sportu třeba ani nečuchli, vidí to z dálky a vlastně nevidí, o čem to je. Já bych jim doporučil dojít na trénink a kouknout se na trénink dětí a pak uvidí, že je ten sport jako k něčemu vede, k nějakému respektu, k nějaké disciplíně a nemyslím si, že by to vyloženě špelo k tomu, že by se někdo venku pral na ulici nebo na diskotékách“ (Kincl 2019).

Může podle Vás tento sport dětem něco pozitivního dát?

„Určitě. K tomu je nejlepší co nejtechničtější sport, což je MMA, který zahrnuje všechny bojové sporty a úpolové sporty. Používá prvky z atletiky, gymnastiky, takže já bych sport jako MMA určitě doporučil. Jako není to o tom, že se od rána do večera řežeme do hlav a lámeme si ruce, nohy..., ale je to komplexní sport, který rozvíjí tělo i ducha i nějaký základní hodnoty, lidský“ (Kincl 2019).

V případě, že jsou některé děti či dospívající talentovaní, snažíte se je pobídnout nabídkou zápasu, aby měli možnost projevit svůj talent i tímto způsobem?

„Ne, já tohle absolutně nechávám na každém. Řeknu jim, že je tady ta možnost, jsou tady amatérský ligy i nějaké profesionální ligy, ale samozřejmě nikoho nikam netlačím. Mně se líbí to, že přijdou na trénink, něco se naučí, rozvíjí se a rostou. Ale, že bych někoho vyloženě nutil do zápasení, to určitě ne“ (Kincl 2019).

V poslední době je MMA velmi populární, zaznamenal jste zvýšený nárůst zájmu o tréninky?

„My vlastně nyní máme stop stav. Takže vím, že ten zájem je velký a je to logický... Ten sport se teď objevuje v televizi, je populární přes sociální sítě a je hrozně fotogenický. Takže ten zájem samozřejmě pociťuji. Byli jsme právě nuceni uzavřít nábor, protože bysme to nestíhali odbavit“ (Kincl 2019).

Zaznamenal jste v nedávné době nějaké negativní stereotypy či tvrzení o náboru dětí k MMA? Nebo nějaké tvrzení v souvislosti s MMA a dětmi, které jej trénují?

„Jo, teď aktuální případ s Holušou, atletem, myslím, že je to stále rekordman na 1500 m. Sám je to sportovec a říkal, že MMA prostě není dobrý příklad nebo sport pro děti a že to vlastně ani není sport pro něj. Takže to mě samozřejmě urazilo, naštvalo. Jako za mě to byl prostě výkřik člověka, který není schopný unést to, tu popularitu MMA. Ale zase, je potřeba říct, že zápasníci nejsou zaměstnanci žádného ministerstva, nejsou zaměstnanci žádných atletických středisek. Všechno, co mají, všechny peníze, si museli sami vydobýt, vydupat..., oslovovat sami sponzory...nemají nic jako zadarmo, jako atleti..., to znamená, že i celá organizace musela vzniknout od nuly, takže ti sportovci, organizátoři...se všichni museli naučit jít s tou dobou, s tím marketingem...jít ruku v ruce..., napřed se dobře propagovat přes sociální sítě, a to samozřejmě těmhle tradičním sportům chybí. Ale tam není problém jenom atletiky..., myslím, že i juda, karate..., nejsou schopní se přizpůsobit... a já jim to říkám, když se bavím s někým z jiných sportů a stěžují si na to, že jim děcka jdou pryč, že by chtěli dělat nějaké MMA nebo jiné sporty..., říkám jasně, protože pořád jedete v těch jakoby tradičních metodách, který jsou tady x let zaběhlé a nejsou schopny se přizpůsobit trendům“ (Kincl 2019).

7.1.2 Pohled informantů z řad veřejnosti

Nyní bych rád shrnul nejčastější názory veřejnosti, respektive informantů, na problematiku dětí věnujících se MMA, z hlediska toho, zda je vhodné, pokud se v mladém věku věnují takto tvrdému sportu. Kvůli lepší orientaci zde budu informanty uvádět jako IF (informant) a číslo informanta.

(IF1): „Ano, pokud to použijí jen k obraně, tak proč ne.“

(IF2): „Rozhodně, pokud budou pod dohledem někoho, kdo je vede správným směrem.“

(IF3): „Nemyslím si, že by to bylo vhodné, ale musíme u dětí pěstovat jejich rozhodnost a k tomu potřebují, aby měli možnost vybrat si sami.“

(IF4): „Nejsem si jistej, jestli to menší dětský tělo by mělo dostávat rány.“

(IF5): „To záleží na rodičích, ale znám spoustu jiných způsobů, jak by se děti mohly hýbat.“

(IF6): „Myslím, že pro děti jenom dobře, život je boj, čím dříve to pochopí, tím pro ně lépe.“

(IF7): „Moc nevím, jak probíhají tréninky malých dětí. Zda nedochází k moc velké námaze na kosti, zejména na páteř a k celkovému již brzkému opotřebením těla, které může být pro malé děti rizikové, ale podle mě téměř každý sport je vhodný pro děti. Napomáhá fyzickému i duševnímu rozvoji, což se v dnešní době málo kdy stává.“

(IF8): „Já si myslím, že v tomhle věku mají lepší možnosti, než si nechat dávat rány do obličeje.“

(IF9): „Je to blbost, lepší je pro ně fotbal.“

(IF10): „Ano, ale spíše pouze v rámci protahování těla, bez úderů, např. boj na zemi.“

(IF11): „To je otázka..., těžko říci. To musí ti trenéři a rodiče poznat na těch dětech, jestli jsou dostatečně psychicky vyrovnané, aby to používaly pouze k obraně a na trénincích a nikoli někde jinde, kdy by mohly někomu škodit. Člověk, který dělá tento sport, by se měl umět v reálném životě ohlídat a otázka, jestli toho je například 13leté dítě schopné.“

7.1.3 Shrnutí

Na závěr bych si dovilil menší shrnutí tohoto bodu. Zatímco zápasníci podotýkají, že je to sport, který děti naučí disciplíně, pomůže jim s protahováním celého těla nebo dětem dodá jistou soutěživost, dravost, tak ale také jde zároveň o sport velmi náročný jak po tělesné, tak také po mentální stránce. Informanti zastupující názor veřejnosti mají obavu o zdravotní stav a případné zranění, které by teoreticky mohlo při kontaktním sportu vzniknout, nicméně spíše zastávají neutrální až pozitivní názor na trénování MMA dětmi a dospívajícími.

Pokud bych měl tedy učinit závěr z tvrzení těchto dvou stran, tak je zde opravdu cítit obava o zdravotní stránku mladých uchazečů o trénink MMA, tím pádem jsou spíše proti tomu, aby se děti v raném věku účastnily MMA tréninků či zápasů.

7.2 Ženy v MMA

Wacquant ve svém díle naznačoval, že box, potažmo bojové sporty, jsou sporty maskulinní, kde ženy nemají svůj prostor, nicméně dnes už víme, že tato teze je víceméně vyvrácena a ženy v tělocvičnách nebo na turnajích jsou jevem čím dále častějším (Wacquant 2006). Jak se na tuto problematiku dívají naši informanti?

7.2.1 Názor informantů z řad zápasníků

Jako prvního bych rád zmínil bojovníka Lea Brichtu, který se nám ohledně dané problematiky vyjádřil takto.

„Myslím, že ženy by se měly umět bránit, ať každá dělá, co ji baví. Ale ať se každý podívá na Oktagon výzvu 4, kde jsou holky, a názor si udělá každý sám. Mně osobně se nelíbí, když se holky perou, holky mají být sexy, a to se daří bohužel jenom jedné, Paige VanZant“ (Brichta 2019).

Jak byste osobně hodnotil tuto sérii, kde byly ženy poprvé?

„Myslím si, že ženská výzva ukázala, jak moc je to sport vhodný pro ženy v negativním světle. Já osobně nemohl dokoukat ani jeden díl“ (Brichta 2019).

Dalším zajímavým názorem k tomuto tématu přispěl také mladý, nicméně již relativně zkušený zápasník Tomáš Kvapil.

„Tak, ženský MMA já teďka od nového roku začal sledovat, protože s Patrikem děláme podcast (Fight and Talk, společně s Patrikem Kinclm), takže jsme si tam slíbili, že od nového roku začneme sledovat ženský MMA, nicméně upřímně, mně to zas tolik neříká, mně ty ženské zápasy tolik nebaví, takže na to koukám, spíš abych měl přehled, ale jinak mně to vůbec nevádí, kdyby to moje holka dělala, tak mi to je taky jedno, protože myslím si, že v tomhle je důležitá svoboda a pořad lepší, než aby ty holky se flákaly nebo aby nedělaly vůbec nic, tak ať dělají, co je baví, a když je to MMA, tak proč ne“ (Kvapil 2020).

Další informant, který se nám k tomuto tématu vyjádřil, je David Hošek, bývalý boxer a nyní skvělý zápasník smíšených bojových sportů.

„Mně osobně se ženské MMA moc nelíbí, je super, když to ženy dělají pro sebe, pro postavu, pro zábavu atd., ale přece jenom je to tvrdý sport a zápasení by měly nechat spíš chlapům“ (Hošek 2020).

Svůj pohled na dané téma poskytl také bývalý zápasník a současný trenér Pentagymu Dan Barták.

„Mám rád ženské MMA, podporuji ho. Nevím jak Výzva, ale po Projektu Y jsme zaznamenali zvýšený zájem žen o MMA“ (Barták 2019).

Dalším, kdo zde bude prezentovat svůj názor ohledně dané problematiky, je Andrej Kalašník.

„Podle mne se ženské MMA raketově vyvíjí a určitě i MMA by mělo mít kategorii pro ženy, jak to má většina sportů“ (Kalašník 2020).

V podobném smyslu se vyjádřil i další informant Lukáš Dvořák.

„Už je mnoho let součástí MMA jako takového, a ačkoli se mi většina ženských zápasů nelíbí, tak je v pořádku, že se tomu mohou věnovat stejně jako muži“ (Dvořák 2020).

Velmi stroze a jasně odpověděl na danou otázku zápasník Ludovít Klein:

„Nepáči sa mi to“ (Klein 2020).

Svým názorem nás obohatil také Ján Metyl, kterého si mnozí můžou spojit s chystaným zápasem s kontroverzním kulturistou a podnikatelem Filipem Grznárem.

„Tak ženské MMA, podle mňa, žena by mala byť ženou, ale ak si to chce niekto skúsiť, respektujem to“ (Metyl 2020).

7.2.2 Názory informantů z řad veřejnosti

Nyní bych rád uvedl příklady názoru informantů z řad veřejnosti, kdy téma ženské MMA k mému překvapení velmi rezonuje a budí rozpaky. Informanty budu stejně jako v předchozím případě označovat IF (informant) a číslem.

(IF1): „Popravdě nevím, co k tomu říci, mně se to prostě nelíbí. Že se ženy budou prát a skončí celé od krve? Mně to nepřijde normální a není mi příjemné si to být jen představovat.“

(IF2): „Ženy jsou od přírody krásné, něžné a plné lásky. Tak, a teď mi řekni, přijde ti to v boxu nebo tak možný?“

(IF3): „Ať si každý dělá, co chce, ale nemůžeš jeden den chtít pustit ve frontě před sebe a pomoci s nákupem a druhý se mlátit hlava nehlava.“

(IF4): „Nejsem toho zastáncem.“

(IF5): „Nevadí mi to, ale koukat se na to nebudu a nechci.“

(IF6): „Není to OK a nechce se mně o tom bavit.“

(IF7): „Proč bychom to my dělat nemohly? Není to trochu sexismus?“

(IF8): „To je snad každého volba, co chce dělat, a proč my bychom měli posuzovat, zda je to v pořádku, nebo ne?“

(IF9): „Myslím si, že holky prostě do klece nepatří.“

(IF10): „Je to s prominutím hnus.“

(IF11): „No, hrůza, děs, co vám budu povídat.“

(IF12): „A pak at' si říkají, že jsou na rozdíl od nás ty rozumnější a pak se jdou rvát do klece.“

(IF13): „Myslím, že nezáleží na tom, zda zápasí muž, nebo žena.“

(IF14): „Každý má právo své volby, ale nejsem toho zastánkyní.“

(IF15): „My ženy tu nejsme od toho, abychom se praly, ale žijeme v demokracii, at' si každá dívka nebo žena dělá, co chce.“

(IF16) „Já bych to dělat nemohla, ale fandím těm, které se tomu i přes tlak okolí věnují.“

(IF17) „Přijde mi to trochu hloupé, ale to nejen u nás žen, ale i u mužů.“

7.2.3 Shrnutí

Zde je vidět rozdíl v pohledu zápasníků a informantů z řad veřejnosti. U informantů ze sféry zápasníků je však znatelné, že ženské MMA povětšinou nepovažují za zajímavé, a to jak z hlediska estetické stránky, tak z morální stránky, ale jsou tu také hlasy, že ženské MMA potřebuje nejdříve vyrůst, abychom mohli být svědky jejich atraktivních zápasů, a proto potřebují dostatek prostoru. U informantů z řad veřejnosti je však drtivá převaha názorů, že ženy do MMA nepatří, samozřejmě najdou se i takové názory, že je to hloupost, že ani v tomto by se neměly dělat rozdíly mezi muži a ženami.

Takže v tomto ohledu se zřejmě obě strany shodují, že s ženským MMA zápasem příliš nesouhlasí, alespoň většina informantů se v tomto smyslu projevila.

8 Všichni v bojových sportech hrají divadlo

Erving Goffman v roce 1959 vydal dílo „Všichni hrajeme divadlo“, které také ukazuje, jak se člověk během svých pracovních povinností prezentuje a vytváří dojem o své osobě, který poté ostatní převzou za svůj, a právě vliv sebe prezentace je téma, které je důležité i v MMA (Goffman 2018).

Zápasníci ve svém profesionálním životě musí dbát také o svou image zápasníka, o dojem, který jejich vystoupení či zápas vyvolá u publika, ale také u promotéra daného turnaje, na kterém se zápasník představil, nebo se má představit. Musíme si uvědomit, že je to pro zápasníka důležité hned z několika hledisek, a to sice z hlediska financí, možnosti výběru z kvalitnějších soupeřů a vliv to má samozřejmě také na možnost sehnat si velkého a štědrého sponzora (Pavelka, Stich 2014).

Co si o tom myslí samotní zápasníci? Prvním informátorem je Patrik Kincl, kterému jsem položil otázku: **Je podle vás v tomto sportu na profesionální úrovni prvořadý sportovní výkon, nebo jde především o komplexní prezentaci zápasníka v kleci, na Instagramu atd.?**

„Sto procentně. Je to byznys. Jako pořád si musíme uvědomit, že MMA organizace jsou společnosti soukromé, nejsou podporovány státem, což znamená, že primárně jim jde o zisk. To je stejné jako v každé jiné firmě, takže se není čemu divit“ (Kincl 2019).

„...Všechno, co mají, všechny peníze, si museli sami vydobýt, vydupat..., oslovovat sami sponzory...nemají nic jako zadarmo, jako atleti..., to znamená, že i celá organizace musela vzniknout od nuly, takže ti sportovci, organizátoři...se všichni museli naučit jít s tou dobou, s tím marketingem...jít ruku v ruce..., napřed se dobře propagovat přes sociální síť...“ (Kincl 2019).

S názorem Patrika Kincla souhlasí také jeho kolega z All Sports Academy Tomáš Kvapil. „No tak, je to takový aktuální téma hodně. Je všeobecně známé, že v tom našem sportu velkou roli hraje i ta naše sebe prezentace, protože kolikrát někteří zápasníci jsou slavní nebo jsou hodně vidět, ale ty jejich kvality tomu potom tolik neodpovídají, takže přesto ale můžou žít ten život toho profesionálního sportovce, můžou dělat jenom to, můžou dvakrát denně trénovat a s tím se samozřejmě pojí i to, že se zlepšují, takže sebe prezentace je hodně důležitá už jenom kvůli tomu, že díky ní pak ten zápasník se může tomu sportu věnovat naplno“ (Kvapil 2020).

Se zajímavým pohledem na tuto problematiku se nám svěřila také bojovnice Sandra Mašková. „Sebeprezentace zápasníka má velký vliv. Co zápasník ukazuje na sociálních sítích, tomu lidé věří“ (Mašková 2020).

Dalším, který nás obohatil svým názorem, je zápasník Andrej Kalašnik. „Dnes, v době sociálních sítí je brán MMA zápasník jako produkt nebo chodící reklama. Promotéři občas přihlíží, kolik má zápasník fanoušků na Instagramu a poté jej obsazují do zápasu. Sebeprezentace jde ruku v ruce s výkonem v kleci“ (Kalašnik 2020).

Bývalý postojář, který se nyní věnuje MMA a svěřil se nám se svým názorem, je Lukáš Dvořák. „Může mít vliv zásadní. Pokud je výborný zápasník špatný člověk a létá z průšvihů do průšvihů, dělá tím špatnou reklamu nejen sobě, ale také svým sponzorům a partnerům, tím se může hodně poškodit. Naopak kladným a příjemným vystupováním k sobě přitáhne pozitivní pozornost a ta bývá většinou více ohodnocena. Nejzásadnějším na tom všem jsou ale pořád výkony v kleci“ (Dvořák 2020).

Informant, který se dříve věnoval boxu a v nedávné době také podlehl kouzlu komplexnosti a tvrdosti MMA, je David Hošek. „Určitě je v dnešní době důležitý se prezentovat na sociálních sítích, rozhodně to přiláká hodně fanoušků a lidí, přijít se na zápasníky koukat, to samozřejmě vidí manažeři galavečeru atd., takže rozhodně větší finanční ohodnocení a naláká to více sponzorů atd., jinak já osobně nejsem zastáncem trashtalku, každý sportovec by se měl chovat jako sportovec, a ne jako když se pohádá v hospodě“ (Hošek 2020).

Spíše než nutnost, tak jen jako možnost otevřít si dveře k movitějším smlouvám a sponzorům vidí mediální sebeprezentaci velmi talentovaný slovenský zápasník lehké a pérové váhy Ludovít Klein. „U každého je to individuálně, ale určité v dnešnej době sú sociálne siete veľmi dôležitá vec, kde sa vie zapasik odprezentovat a už je na ňom samotnom, ako to spraví“ (Klein 2020).

Svůj názor na toto téma mi sdělil také boxer a začínající MMA zápasník Ján Metyl. „...vliv je velký, asi najlepším príkladom bude Karlos Vemola, k tomu netreba viac komentár...“ (Metyl 2020).



Obrázek 6 Karlos Vémola na focení pro sponzora

Zdroj: Šedivý 2018

8.1 Shrnutí

Informanti se zde shodují, že vhodná sebe prezentace je u MMA zápasníka velmi důležitá, prakticky nezbytná, a to jak z hlediska financí, tak i možností ve své sportovní kariéře. Je zde také názor, že zápasník může ovlivňovat také názor druhých pomocí sociálních sítí, což by odpovídalo i tezi Ervinga Goffmana z jeho díla „Všichni hrajeme divadlo“ (Goffman 2018).

9 Jakou autoritou jsou zápasníci MMA ve společnosti

Aleš Sekot se ve svém díle Sociologie sportu zabývá také problematikou autority zápasníků MMA ve společnosti. MMA zápasník je brán jako vrcholový sportovec a jako takový požívá ve společnosti jistý kredit, protože ztělesňuje hodnoty, kterých si naše společnost váží (Sekot 2006).

Já bych se rád podíval na názory informantů z řad veřejnosti, jak oni vnímají sportovce, zejména tedy MMA zápasníky. Informanty jsem se snažil vybrat tak, aby zde byla věková diverzita, z různých lokací a aby byla zastoupena obě pohlaví. Informanty jsem oslovil s otázkou: „**Jak vnímáte vrcholové sportovce, zejména tedy zápasníky MMA?**“ Podařilo se mi oslovit 15 informantů, přičemž šlo o 11 mužů a 4 ženy v průměrném věku 31 let. Informanty kvůli lepší přehlednosti budu označovat IF (informant) a číselnou hodnotou.

(IF1): „Jsou to borci, museli hodně obětovat a dít jak koně, zaslouží si obdiv, jaký mají.“

(IF2): „Líbí se mi, když o sebe lidé pečují a starají se o svou fyzickou schránku.“

(IF3): „Jsou sporty a sportovci, které uznávám, ale také ty, které ne. Ne každý sport je takový, že se u něj člověk fakt nadře.“

(IF4): „Respektuji něčí úspěch a při pohledu na ně musím uznat, že to úspěch je.“

(IF5): „Tak ti zápasníci, co mají sotva pár kilo, tomu moc nefandím, ale pořádný chlapi, kteří jsou kolem metráku a umí zápasit, to už je něco jiného.“

(IF6): „Respekt si zaslouží spíše jiní, ti, co musí dít, aby měli vůbec co jíst.“

(IF7): „Je třeba si uvědomit, kolik dřiny se schovává za jejich zápasy, kolik tréninků musejí projít celí od potu, aby do zápasu vůbec mohli nastoupit. Zaslouží si úctu a respekt.“

(IF8): „Jo, jsou to borci.“

(IF9): „Já jako sportovec uznávám každého, kdo sportuje také.“

(IF10): „Sportovci jsou akorát namyšlený paka.“

(IF11): „Praví chlapi, respekt k tomu, co dělají.“

(IF12): „Nemyslím si, že by sportovci byli něco víc jak ostatní.“

(IF13): „Je to tvrdý sport, takže když ho někdo dělá, tak to klobouček.“

(IF14): „Vážím si jich.“

(IF15): „Nelíbí se mi, co dělají, ale opravdu si máknou.“



Obrázek 7 Attila Végh slavící po výhře v zápase století

Zdroj: Markup 2019

9.1 Shrnutí

Dle odpovědí informantů je zřejmé, že sportovce a zejména MMA zápasníky, nikoli MMA jako sport, velmi respektují a oceňují práci, kterou musí zápasníci MMA vynaložit nejen v zápase, ale také v tréninku, v dodržování striktní diety a v dalších věcech, které nejsou jednoduché, o to víc si jich ostatní cení. Samozřejmě bylo zde i několik odpovědí, kdy informanti buď nerespektují sport jako celek, nebo mají určitý problém s náplní smíšeného bojového umění, nicméně je třeba si uvědomit, že v této otázce rozebíráme sportovce, nikoli sport celkově. K otázce, jakou autoritu mají zápasníci MMA, je odpověď zřejmá, že ve společnosti zauímají velký kredit, protože symbolizují společností uznané hodnoty, tedy můžeme souhlasit s tvrzeními pana Aleše Sekota v jeho díle Sociologie sportu.

10 Vztah rodiny zápasníka k jeho/jejímu provozování MMA

Tomuto tématu se věnuje taktéž Aleš Sekot a je tomu tak v díle „Sociologické problémy sportu“. Právě vztah zápasnickovy rodiny k MMA, respektive k tomu, že jejich syn/dcera provozují takto náročný a nebezpečný sport, je jen zřídka kladný. Stává se tomu tak v rodinách, kde mají bojové sporty svoji historii, tradici (Sekot 2008).

K této otázce bych rád nechal promluvit zápasníky, kteří nám mohou popsat své zkušenosti s tím, jak zareagovala rodina, když se dozvěděla, že daný zápasník či informant začal s MMA, a jak se tento vztah změnil v průběhu času. V druhé části bych chtěl vyzpovídat informanty z řad veřejnosti s otázkou: **„Jak byste zareagoval/a, kdybyste zjistil/a, že váš syn/dcera začala s bojovými sporty, respektive s MMA?“**

10.1 Pohled informantů z řad zápasníků

Prvním informantem z řad zápasníků MMA je Patrik Kincl.

„Tak já jsem předtím začínal s thajským boxem, co byl tenkrát vlastně sport, pro ty „vymlácený hlavy“, takže už tam jsem maličko bojoval v rodině s tím, že mě nechtěli pouštět na tréninky, ale postupně jak jsem přišel k MMA, tak oni (rodiče) pořádně taky nevěděli, o co jde, nebo co tam dělám. Postupně když viděli, že to někam jako směřuje a chodím zápasit i do zahraničí, tak to vzali v pohodě. Tak máma jako do dneška v tom vidí bojový sport a nějaké nebezpečí, ale tatínek to bere v pohodě“ (Kincl 2019).

Dalším informantem, který se k dané otázce vyjádřil, je Leo Brichta. „Rodina to vnímala dobře, byli rádi, že dělám sport, co mě baví, a jsem šikovný. Negativní ohlasy byly převážně ve škole a u mé bývalé přítelkyně, jinak většinu kamarádů mám zrovna z okolí MMA“ (Brichta 2019).

Další informantkou je Nikoleta Domoráková, která nám sdělila své zkušenosti ohledně tohoto tématu. „Zakial som sa tomu venovala iba na úrovni hobby, tak to nikto nijak špeciálne neriešil, všetci okolo mňa vedeli, že ma to baví, tak to brali ako súčasť mojej osoby. Ale keď som prišla s tým, že chcem v MMA zápasit, tak rodina bola proti. Práve kvôli tomu, že je to tvrdý šport, a aj preto, že v tom čase som dokončila vysokú školu a mali pocit, že „zahadzujem do koša“ svoj Ing. titul“ (Domoráková 2019).

„...Kedže moje okolie tvoria ľudia z gymu (okrem toho, že tu trénujem, tak tu aj pracujem), tak všetci boli z toho nadšení a podporovali ma. Teda okrem rodiny oni v tom športe vidia iba negatíva. Inak negatívne reakcie prichádzali skôr od „instagramových

odborníkov“, ktorí tvrdia, že ženy do tohoto športu nepatria. Ale to je ich názor, takže na mňa to nemá žiadny dosah“ (Domoráková 2019).

Další, kdo se zde podělí o své zkušenosti, je zápasník Andrej Kalašník. „Mamka se bála a nechtěla, abych tento sport dělal. Otec to bral s klidem, jelikož je fanoušek bojových sportů. Teď si myslím, že jsou oba pyšní, a s otcem se vztah dokonce zlepšil“ (Kalašník 2020).

Zkušeností s reakcí blízkého okolí na fakt, že jejich syn či blízký kamarád začal s tak tvrdým sportem, jakým je MMA, se pochlubil také jeden z elitních zápasníků česko slovenské scény, Ludovít Klein. „Rodina to brala dobře, myslím si, že si nemysleli, že v tom je nějaká budoucnost a brali to ako, že sa popri škole venujem sportu dajakému. Časom ale zistili, že to beriem vážne a ze som 100% rozhodnuty, že to chcem robiť aj do budúca, takže ma podporujú v tom doteraz“ (Klein 2020).

Svémi velmi zajímavými zkušenostmi ohledně této problematiky se svěřil také David Hošek. „Táta mě bral vždycky na galavečery boxu odmalička, ten sport vždycky chválil a měl šíleně rád. Já si ho postupem času taky zamiloval, dělal jsem fotbal, florbal, házenou a jiný sporty, ale jednoho dne jsem se rozhodl, že se chci soustředit na box. Mámě se to moc nelíbilo, ale byla ráda, že budu trénovat a makat, a ne se někde flákat. Táta byl nadšený, kamarádi, holky a lidi kolem mi to taky chválili, každopádně se našlo i dost pochybovačů, kteří se mi smáli a říkali, že dostanu šíleně do huby. To mi říkali i lidi potom, co jsem boxoval třeba 3 roky, mi ani nevěřili, že boxuju. Většinou to utichlo, než jsem byl nucený nějakýmu pochybovači vlepit 2 údery. Pochybovači se najdou i dneska, má to tak každý zápasník, co je známej, najdou se i lidi, co píšou – ten na to nemá a ten neumí tohle a neumí tamto, ale v tom je ta krása a to nabudí člověka makat a všem ukázat, že nemají pravdu. I kdyby mi to mělo trvat 10 let, tak prostě všem ukázat, že na to mám, v tom je ta krása“ (Hošek 2020).

Dalším, kdo se k dané problematice vyjádřil, je Lukáš Dvořák. „Rodiče se tenkrát trochu báli, ale moc to neřešili, protože věděli, že to chci dělat a většinou se o sebe umím postarat, co se týče rozumu“ (Dvořák 2020).

Se svojí zkušeností ohledně dané problematiky se s námi podělil také Dan Barták, který je v současné době trenér velmi známého Penta gymu. „V té době 1997–2000 byli lidé kolem mě překvapeni. Neznali ten sport. Říkali, že jsem blázen, ale poslední dobou to lidé vnímají jako normální sport“ (Barták 2019).

10.1.1 Shrnutí názorů informantů z řad zápasníků

Pokud bych se to měl pokusit shrnout, tak je zřejmé, že okolo tohoto sportu kolují mnohé předsudky a vlastně také obavy z něj. Informanti se vyjádřili, že jejich rodiny měly k tomuto sportu primárně negativní postoj a s postupujícím časem se jejich postoj postupně posunul k jakési neutralitě ve vztahu k MMA. Potvrdilo se také, že rodiny, kde mají kontaktní či dokonce bojové sporty svoji historii, tak zde se rodiny informantů se postavily k tomuto zjištění spíše pozitivně. Přímo této problematice se také věnuje pan Aleš Sekot ve svém díle „Sociologické problémy sportu“ (Sekot 2008).

10.2 Názor informantů z řad veřejnosti

Nyní položím informantům tuto otázku: „**Jak byste zareagoval/a, kdybyste zjistil/a, že váš syn/dcera začal/a s bojovými sporty, respektive s MMA?**“ Vyzpovídal jsem 11 informantů, kvůli větší přehlednosti je budu označovat IF (informátor) a číslem.

(IF1): „Popravdě, neumím si to představit. Asi bych s tím nesouhlasila.“

(IF2): „Děti mám a sám bych je do toho určitě nehrnul, ale ať se učí volit podle sebe.“

(IF3): „Nedovolil bych jim to, ani má přítelkyně určitě ne.“

(IF4): „Proč bych jim to zakazoval? Když je to bude bavit, tak jenom dobře.“

(IF5): „Kdybych viděla, že to mého syna baví, tak namítat nic nebudu.“

(IF6) „Děti nemáme s přítelem, ale kdybychom je měli, tak bychom s tím asi nesouhlasili.“

(IF7): „Nehledal bych v tom problém. Pokud to děti bude bavit, tak v pořádku.“

(IF8): „U dcery bych byla velmi nerada, syn, když bude chtít, pochopím to.“

(IF9): „Sporty ano, ale tohle ne.“

(IF10): „Uvidíme, až ty děti budeme mít. MMA ale nesleduji a nelíbí se mi to.“

(IF11): „MMA mám rád, byl bych na syna hrdý, kdyby se nebál a šel do toho.“

10.2.1 Shrnutí informantů z řad veřejnosti

Z odpovědí je zřejmé, že informanti nemají jasný názor, nicméně zjevně nejčastějším názorem je, že děti mají právo si vybrat samy sport či aktivitu, která je baví. Druhým nejzastoupenějším názorem je, že by s tím nesouhlasili, a jen velmi zřídka se zde objevil názor, že by byli rádi, kdyby jejich děti MMA provozovaly. Je tedy zřejmý neutrální a negativní postoj k tomu, aby jejich blízcí provozovali tento náročný a tvrdý sport.

11 Dotazníková metoda

Tuto kvantitativní metodu šetření jsem se rozhodl použít ke zjištění základního povědomí o tomto sportu. Dotazníkového šetření se účastnilo celkem 42 lidí, z toho 24 mužů a 18 žen. Věkové rozmezí informantů bylo 16–72 let. Zde je opravdu důležitá různorodost a pestrost informantů, abychom mohli výsledek považovat za pokud možno co nejvíce objektivní, blízký realitě. Dotazník jsem informantům odevzdal v tištěné verzi a některým hodně vzdáleným jsem ho odeslal v elektronické podobě. Na každou otázku se dá odpovědět ano, či ne.

Informanty jsem oslovil s těmito otázkami:

- 1) Znáte pojem MMA?
- 2) Sledujete MMA?
- 3) Pokud ano, tak aktivně, či pasivně? (u této otázky byly výběry ano, či ne nahrazeny pojmy aktivně, či pasivně).
- 4) Byl jste svědkem některých stereotypů o MMA?
- 5) Pokud ano, tak pozitivních, či negativních? (zde byly opět možnosti ano, či ne pozměněny, tentokrát na pozitivní, či negativní).

11.1 Shrnutí

1. otázka a odpovědi informantů nám ukázaly, že hned 23 z nich tento pojem zná, což je 54,7 %. Odpověď ano se objevila převážně u mužů, u žen to bylo naopak „ne“.

2. a 3. otázka ukázaly, že pouze 24 % informantů sleduje MMA, z toho pouze 5 % sleduje MMA aktivně (pravidelně).

4. a 5. otázka nám poskytla informaci, že hned 15 informantů, což je 35,67 % z celkového množství, bylo svědkem určitých stereotypů o MMA. Téměř všichni (13 z 15 informantů, 30,9 %) byli svědky negativního stereotypu.

12 Závěr

Jak jste při čtení této práce mohli postřehnout, názor veřejnosti na tento sport určitě není jednoznačný. Veřejnost obdivuje zápasníky kvůli jejich odříkání si, dřině a potu, který musí obětovat každý den, aby mohli dosáhnout svého cíle. Zároveň se ale staví spíše negativně vůči MMA jako sportu a je zřejmé, že tento sport bude stále trpět stereotypy, které o něm lidé šíří. Jak je již zřejmé, bohužel jde o stereotypy negativní, s nimiž si tento sport, byť ještě velmi mladý v našich podmínkách, musí poradit a pokusit se povědomí o tomto sportu zlepšit.

Právě často negativní názor rodin informantů na jejich angažování se v tomto sportu mne osobně velmi zajímal. Ukázalo se, že rodiny a blízké okolí informantů v drtivé většině zaujímaly negativní postoj k tomu, aby se jejich syn či dcera věnovali tomuto sportu. Pozitivně nakloněny byly pouze rodiny, ve kterých mají sporty, nebo ještě lépe bojové sporty svoji historii a postavení. V některých případech byly rodiny zápasníků přesvědčeny, že věnování se sportu, který vnutí člověku řád, je pro jejich dítě vhodnější než neangažovanost a lenost. V druhé části této problematiky jsem se rozhodl položit informantům z řad veřejnosti otázku, jak by reagovali, kdyby se jejich syn či dcera rozhodli pro takto tvrdý sport, jakým MMA určitě je. K mému překvapení se informanti vyjádřili převážně v tom smyslu, že to závisí na rozhodnutí dítěte, a ačkoli tento sport příliš neschvalují, tak by mu v něm v převážné většině případů nebránili.

Z výsledků výzkumu je zřejmé, že se s pojmem MMA většina lidí, výjimkou je spíše starší generace, setkala a rozumí mu, nicméně jen zhruba čtvrtina tento sport sleduje a jen málo z nich jej sleduje aktivně. Dalo by se říci, že zde velkou roli hrají média, která tento sport zpopularizovala, a právě díky nim tento sport, ačkoli by se slušelo spíše říci, že jen některé zápasy či události z tohoto sportu jsou veřejností sledovány a vnímány. Samotní informanti tvrdí, že se o tomto sportu doslechli především z médií nebo od veřejnosti díky osobnostem a událostem, které svojí velkolepostí dokázaly zaujmout média a poté také i širší veřejnost.

Zde narážím na vliv sebe prezentace, a to jak v médiích, tak na sociálních sítích nebo prostřednictvím trash-talku či jinými způsoby. Téměř všichni informanti z řad zápasníků se shodli, že sebe prezentace má obrovský vliv, tedy alespoň v profesionální sféře tohoto sportu tomu tak je. Někteří informanti mají obavy, že určití zápasníci mohou díky své popularitě, kterou požívají, mít velký vliv, a díky případným dezinformacím a deziluzím mohou ničit pozitivní obraz tohoto sportu v očích veřejnosti, ale hlavně také v očích sponzorů a dalších, kteří mají svou nezastupitelnou pozici nejen v tomto sportu. V očích informantů

z řad veřejnosti je sebezprezentace také velmi důležitá, a to především z toho důvodu, že je tento sport stále jen velmi málo vnímán, a tudíž jsou měřítkem popularity nejen výkony zápasníků, ale také prezentace a schopnost získat si pozornost publika svými gesty a činy. Pokud se bavíme o osobnostech tohoto sportu v našem prostředí, je nutné si také představit Ondřeje Novotného, spolumajitele, matchmakera a moderátora organizace Oktagon, který díky své popularitě přesahující hranice tohoto sportu působí velmi pozitivně na diváky a přenáší tuto, pokud mohu říci, pozitivní energii i do tohoto sportu.

V této práci se také věnuji zápasníkům, a to z hlediska jejich motivace k provozování tohoto sportu a úrovně dané motivace. Při zkoumání pomocí dotazníku The sport motivation scale (SMS-28), u kterého byli informanty amatérští zápasníci MMA, jsem došel k výsledku, že u nich převažuje motivace vnitřní, přesněji snahy něčeho dosáhnout a někým být. Nezanedbatelné množství informantů také přiznalo, že trpí částečnou amotivací, a to v případech, kdy sami o sobě pochybují, zda je tento sport pro ně vhodný a zda v něm mohou něco dokázat. Při zjištění motivace zápasníků z profesionální sféry MMA jsou výsledky různé. Nejčastějším případem je vysvětlení, že potřebovali ve svém životě aktivitu či sport, který pomůže jejich životům dát řád a najít nová přátelství, posílená společnými zážitky, jimiž zápasníci v tomto tvrdém sportu disponují. Další motivací je právě komplexnost tohoto sportu, kde se využívají prvky gymnastiky, atletiky, silové cviky, technické cviky a mnohé další.

Následující částí této práce je část teoretická, kde jsem se inspiroval autory, jako jsou Loic Wacquant, Erving Goffman či Aleš Sekot. Jako první bych zmínil Loica Wacquanta a jeho teorii usměrněného násilí, kterou jsem rozvedl a aplikoval na problematiku dětí, které se již v raném věku věnují nebo chtějí věnovat MMA. Na první pohled rozdílná témata, nicméně stejně jako u Loica Wacquanta právě u rozhovorů, které jsou v této práci uvedeny, je zmíněn přínos, jaký mohou mít tréninky bojových sportů pro děti, a to z hlediska morálky a nových přátelství, které mohou být pomocnou rukou pro děti hledající cestu ven z místa, kde žijí a kde to pro ně třeba není zrovna jednoduché. Právě přátelství a morálka můžou dětem pomoci, aby na šikmé ploše, na niž se mohou nacházet, nesklouzli k problematickému způsobu života, drogám, alkoholu či dalším negativním aktivitám. Z pohledu zápasníků je mnoho pozitiv, jimiž jim tento sport může prospět. Pokud bychom měli jmenovat, jedná se zejména o morálku, fyzickou vyspělost a protahování celého tělního aparátu nebo také zábavu a odreagování od rušivých elementů, jako je přílišné trávení času u počítače, mobilů nebo dalších.

Většina informantů se shodla, že v raném věku jsou pro děti vhodnější jiné sporty, které nekladou takové nároky na fyzickou, mentalitu, ale hlavně na tělo, které je u tohoto sportu vystaveno velkému tlaku. V tomto věku ještě jejich tělo není na tento tlak připraveno. Informanti z řad veřejnosti jsou zahlceni negativními stereotypy o tomto sportu a mají strach, aby jejich dítěti nebylo ublíženo na zdraví, nebo naopak aby se jejich dítě poté neprojevovalo příliš agresivně vůči ostatním.

Další částí věnovanou téžím Loica Wacquanta jsou ženy a jejich pozice v MMA. Informanti se v tomto bodu většinou shodli, že dle jejich názoru MMA není vhodným sportem pro ženy a ani není v jejich podání sportem příliš zajímavým. Samozřejmě jsou tu i hlasy informantů, kteří ženské MMA podporují a chtějí mu poskytnout dostatek prostoru, aby ženy měly dostatečně kvalitní podmínky k rozvíjení se. Téměř shodný názor mají informanti z řad veřejnosti, kteří ženské MMA shledávají nezajímavým a podivují se nad účastí žen v tomto sportu, zejména je zaráží přílišná agresivita, místy až brutalita, kterou v zápasech MMA mohou vidět a jež je v kontrastu s ženskou něžností. Výjimkou jsou v tomto ohledu některé informantky, které poukazují na fakt, že MMA není dávno sportem pouze maskulinním.

Dalším autorem, jehož díla a teze jsou velmi důležitou částí mého teoretického ukotvení této práce, je Erving Goffman a jeho dílo, „Všichni hrajeme divadlo“. Zde jsem zohlednil vliv zápasnickovy sebe prezentace a obrazu, který ukazuje ostatním, tím myslím především fanoušky, kteří jej tak mohou vnímat. Právě sebe prezentace zápasníků, a to jak formou sociálních sítí, tak také třeba trash-talku či výstupu v médiích, je velmi důležitou součástí života profesionálních MMA bojovníků. Dovolují fanouškům nahlédnout do jejich běžného života, ukazují jim střípky ze svých tréninků a udržují tak s nimi kontakt v období mezi zápasy. Právě udržení kontaktu s fanoušky a schopnost sebe prezentace, díky kterým je zápasník, jak nazval jeden z informantů, tzv. chodící reklamou, a možností sponzorů zviditelnit se, je velmi důležité. Sebe prezentace je dle informantů nástroj k získání fanouškovské základny, možností k navázání sponzorských spoluprací nebo lepšího nasazování do zápasů. Promotér využívá její síly, přičemž zápasníka nasadí do zápasu kvůli lepšímu prodeji vstupenek na onen turnaj.

Aleš Sekot jako významná osobnost sportovní antropologie mně inspiroval ve svých dílech k některým otázkám, které mohou být z pohledu čtenáře zajímavé. Jaký společenský statut mají zápasníci MMA ve společnosti? Informanti z řad veřejnosti se v této otázce téměř shodli v tom, že respektují zápasníky a především hodnoty, jimiž disponují, a sice píli, odhodlání, absenci strachu a starosti o svoji fyzickou schránku. Jak již naznačoval pan Sekot

ve svém díle Sociologické problémy sportu, ve společnosti jsou velmi uznávaní ti, kdo se blíží faktickému ideálu člověka z pohledu fyzické konstituce. Jde o naplnění tohoto ideálu a ten, který se svým vzhledem a svými výkony k tomu blíží, je společností obdivován, což koresponduje s výsledky získanými rozhovory s informanty. Jde o fakt velmi zajímavý vzhledem k tomu, že MMA je jako sport mezi některými informanty z řad veřejnosti spíše kritizován a považován za pouhý akt násilí. Dalším důkazem mohou být některá videa na sociálních sítích zápasníků. Jde především o videa z tréninků, která jsou doprovázena mnoha pozitivními komentáři, jež se většinou týkají velkého nasazení a obrovských tréninkových dávek, které musí daný zápasník absolvovat. Takže pokud bych se u tohoto bodu měl pokusit o shrnutí, zápasníci jsou ve společnosti velmi respektováni a jsou inspirací pro mnohé, alespoň co se týče jejich fyzických výkonů.

Vztah zápasníkovy rodiny k tomuto jejich koníčku a v mnohých případech už také práci je jen zřídka kladný. Důvod je zřejmý, jde o kontaktní a velmi nebezpečný sport. Rodina zápasníka i jeho blízké okolí má z tohoto důvodu jisté obavy a dle výsledků plynoucích z rozhovorů s informanty panuje téměř shoda v prvotním nesouhlasu rodiny a blízkého okolí zápasníka s účinkováním informanta v tomto sportu. Prvotní nesouhlas se může v některých případech postupem času mírnit, jde především o zkušenost s faktem, že daný informant je dostatečně zkušený, aby se o sebe dokázal postarat a minimalizovat možné nebezpečí, na druhé straně jde o sžití se s daným faktem. Jiným případem je situace, kdy sporty, zejména bojové sporty mají v rodině či blízkém okolí zápasníka jistou tradici, zde se většinou nahlíží na tuto problematiku pozitivně.

Při tvorbě této práce jsem zažil několik úskalí. Tím prvním a zřejmě nejzásadnějším bylo vytvoření si daných bodů či otázek, kterými se budu v této práci zabývat. Rozhodl jsem se tedy nejdříve uskutečnit několik rozhovorů, a to jak se zápasníky, tak s informanty z řad veřejnosti a poté jsem se pokusil o myšlenkovou mapu, na níž jsem hledal společné body či náměty na postižení problematiky, kterou bych zde rád řešil. Jelikož jsem si stanovil, že práce se nebude zabývat pouze informanty z řad veřejnosti, ale také informanty – zápasníky, kteří (výjimkou bylo šetření v rámci dotazníku „The sport motivation scale“) jsou ze sféry profesionálních zápasníků, vyvstal zde problém sehnat dostatek informantů, kteří měli dle mého názoru pomoci ke správnému a komplexnímu uchycení tohoto tématu.

Nakonec se mi podařilo získat relativně velké množství informantů, ačkoli to nebylo vůbec jednoduché. V mé práci jsem se také setkal s problémem, že při rozhovorech s informanty jsem zjistil, že jsem tvorbu mé práce mohl založit na nezajímavých či na méně stěžejních tématech, což by ji mohlo bagatelizovat. Řešením byly neustálé úpravy a zpětné dotazování se informantů na doplňkové otázky. Všechny tyto aspekty mohly vytvořit iluzi chaosu, kterou by tato práce mohla ztrácet na hodnotě.

Použitá literatura

- Balon, M. 2016. *Úroveň motivace zápasníků Mixed Martial Arts ke cvičení*. Brno: Masarykova Univerzita.
- Blais, R. et al. 1995. The Sport Motivation Scale (SMS-28), *Journal of Sport & Exercise Psychology* 17: 35-53.
- Crudelli, C. 2011. *Cesta bojovníka*. Praha: Mladá fronta a.s.
- Dimic, M. 2009. *Mixed martial arts unleashed: mastering the most effective moves for victory*. New York: The McGraw – Hill companies.
- Fojtík, I. 2006. *Duch Budó*. Praha: Naše vojsko.
- Fojtík, I. and L. Michalov 1996. *Základní úpolý, úpolové sporty a umění*. České Budějovice: Jihočeská univerzita České Budějovice.
- Goffman, E. 2018. *Všichni hrajeme divadlo – Sebe prezentace v každodenním životě*. Praha: Portál.
- Grexa, J. and M. Strachová 2011. *Dějiny sportu*. Brno: Masarykova univerzita Brno.
- Hendl, J. 2016. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál.
- Kalaripayattu 2002. *Kalaripayattu*. Dostupné z: <http://www.kalaripayattu.org> [29. 3. 2020]
- Kam s dětmi 2012. *Mixed martial arts for kids*. Dostupné z: <https://www.kamsdetmi.com/detail.html?id=30247> [29. 3. 2020]
- Krajl, R. 2019. Top 10 světových MMA organizací, *MMA Shorties*. Dostupné z: <http://www.mmashorties.cz/index.php/2019/12/28/top-10-svetovych-organizaci/> [29. 3. 2020]
- Lima, A. 1997. The fighters, forefathers and family tree of Brazils most noted martial arts bloodline. *Black belt* 35: 4. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=7dkDAAAAMBAJ&pg=PA5&lpg=PA5&dq=The+fighters,+forefathers+and+family+tree+of+Brazil%27s+most+noted+martial+arts+bloodline&source=bl&ots=gwV8x5zgUt&sig=ACfU3U20SDXbWfEyg_Va4kZdXitKKQy44w&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwiNhpPIhIH0AhUrPewKHaurA-kQ6AEwAHoECA0QAQ#v=onepage&q=The%20fighters%2C%20forefathers%20and%20family%20tree%20of%20Brazil's%20most%20noted%20martial%20arts%20bloodline&f=false [29. 3. 2020]

- Markup, M. 2019. Lidé tady MMA začínají brát skoro jako fotbal či hokej, říká o zápasu Vémoly s Véghem expert, *Český rozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/karlos-vemola-attila-vegh-mma-oktagon-zapas-stoleti-o2-arena-praha_1911120732_mim [29. 3. 2020]
- MMA Gym 2020. *MMA Terminologie*. Dostupné z: <http://www.mmagym.cz/mma-terminologie/> [29. 3. 2020]
- MMAA 2012. *UFC*. Dostupné z: <http://www.mmaa.cz/ufc> [29. 3. 2020]
- Muay Boran 2015. *Představení Muaythai Boran*. Dostupné z: <http://www.muayboran.dhgym.cz> [29. 3. 2020]
- Nakonečný, M. 1996. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia.
- Ochrana, F. 2019. *Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu*. Praha: Karolinum.
- Pavelka, R. and J. Stich 2014. *Multimediální učebnice bojových sportů*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.
- Pro chlapy 2015. *Chrám Shaolin*. Dostupné z: <https://www.prochlapy.cz/clanky/nejzajimavejsi-pamatky-ciny-obdivujte-je/chram-shaolin/> [29. 3. 2020]
- Reguli, Z. 2005. *Úpolové sporty: distanční studijní text*. Brno: MU FSpS.
- Sekot, A. 2006. *Sociologie sportu*. Brno: Paido.
- Sekot, A. 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada.
- Shield, K. and J. Snowden. 2010. *The MMA Encyclopedia*. Toronto: ECW Press.
- Sommer, J. 2003. *Dějiny sportu: Sporty našich předků*. Olomouc: Fontána.
- Šedivý, P. 2018. Terminátor Vémola: Nepřipouštím si, že bych na UFC v Praze chyběl, bude to svátek, *Český rozhlas*. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/mma-ufc-v-praze-karlos-vemola-terminator-rozhovor_1811291251_vman [29. 3. 2020]
- Šenk, M. 2019. Fenomén jménem MMA: Z dříve garážových bitek se v posledních letech stala mainstreamová zábava, která začala přitahovat i Čechy, *Hospodářské noviny*. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66465360-fenomen-jmenem-mma-z-drive-garazovych-bitek-se-v-poslednich-letech-stala-mainstremova-zabava-ktera-zacala-pritahovat-i-cechy> [29. 3. 2020]
- Themushroomrock 2016. *Nasty eye poke from UFC 203*. Dostupné z: <https://imgur.com/gallery/ErCI7/comment/723964229> [29. 3. 2020]

Tradiční Kung-fu 2012. *Co je Kung-fu?* Dostupné z: <http://www.tradicnikungfu.com/o-kung-fu> [29. 3. 2020]

UFC 2020. *Athlete Rankings*. Dostupné z: <http://www.ufc.com/rankings> [29. 3. 2020]

Wacquant, L. 2006. *Body & Soul*. Oxford University Press Inc.

Barták 2019

Brichta 2019

Domoráková 2019

Dvořák 2020

Hošek 2020

Kalašník 2020

Kincl 2019

Klein 2020

Kvapil 2020

Mašková 2020

Metyl 2020